

ТЕОСОФСКИ ИЗДАНИЯ

К У. ЛЕДБИТЕРЪ

НЕВИДИМИТЪ ПОМАГАЧИ

ЦЪНА 3 ЛЕВА

СОФИЯ

ПЕЧАТНИЦА НА ВОЕННОТО КНИГОИЗДАТЕЛСТВО

1919

ТЕОСОФСКИ ИЗДАНИЯ

К. У. ЛЕДБИТЕРЪ

НЕВИДИМИТЪ ПОМАГАЧИ

ПРЪВЕЛЪ

АЛ. ШИШКОВЪ

ВТОРО ИЗДАНИЕ

СОФИЯ

ПЕЧАТНИЦА НА ВОЕННОТО КНИГОИЗДАТЕЛСТВО

1919

ГЛАВА I.

Тѣхното сществуване.

Една отъ най-хубавитѣ черти на Теософията е, дѣто тя повръща на хората, подъ една по-рационална форма, това, което наистина бѣше полезно за тѣхъ въ религиитѣ; но което тѣ бѣха отхвърлили, защото го бѣха надрасли въ тази форма, въ която то имъ бѣ прѣдставено.

Много хора, които сж пробили черупката на слѣпата вѣра, и сж хвъркнали на крилѣтѣ на разума и интуицията къмъ по-свободния, по-благородния миръ на ума, чувствувать, че въ процеса на тази величествена побѣда сж изгубили нѣщо цѣнно именно, захвърляйки вѣрата на дѣтинството си, тѣ сж оставили настрана и много отъ хубоститѣ и поезията на живота.

Ако тѣхнитѣ минали сществуванія сж били достатъчно добри, за да имъ приготвятъ попадането подъ благотворното влияние на Теософията, тѣ откривать твърдѣ скоро, че даже и въ това отношение, тѣ не сж загубили нищо, но че напротивъ, сж спечелили твърдѣ много. Тѣ намиратъ, че слазата, хубостъта и поезията наистина сществувають и то въ размѣри, надминаващи нѣкогашнитѣ имъ очаквания, а не сж вече само единъ приятенъ сънь, който винаги може да бжде прѣкъснатъ отъ студената струя на практическия разумъ; тѣ намиратъ, че тази слава, хубостъ и поезия сществувагъ като природни истини, които могатъ да бждатъ изслѣдвани тѣй, както всички други истини, и че, колкото повече се разбиратъ тѣ, толкова по-свѣтли, по-пълни и по-свършени ставатъ.

Единъ бѣлѣжитъ резултатъ отъ това благородно влияние на Теософията е повръщането на сегашния свѣтъ знанието за невидимия миръ, който миръ, прѣди навод-

нението на материалистическата вълна, се считаше като източникъ на всѣка сжществена помощъ на човѣка. Теософията показва, че милитѣ, популярни легенди, изкарващи на сцената елфитѣ, гномитѣ, броунитѣ, духоветѣ на въздуха и на водата, на горитѣ, на планинитѣ и на подземията, не сж прости и глупави суевѣрия, но сж основани на научни и истински факти. Нейниятъ отговоръ на великия основенъ въпросъ «като умрѣ човѣкъ, ще живѣе ли пакъ»? е еднакво ясенъ и наученъ, и нейнитѣ учения относително природата и условията на задгробния животъ хвърлятъ вълна отъ свѣтлина върху извѣстни точки, които — поне за западния свѣтъ — до сега бѣха покрити съ непроницаемъ мракъ.

Нѣма нужда да повтаряме, че въ тия учения Теософията стои на гледище съвсѣмъ различно отъ това на днешната религия. Тя не проповѣдва тѣзи велики истини единствено осланияки се на авторитета на нѣкоя свещена книга, завѣщана отъ древността; говорейки по тѣзи въпроси, тя не се занимава съ благочестиви мнѣния или съ матафизически спекулации, а съ здрави и опрѣдѣлени факти, които сж тѣй реални и тѣй близки до насъ, както е близъкъ до насъ въздуха, що дишаме, или кжщитѣ, въ които живѣемъ — факти, съ които мнозина отъ насъ постоянно се срѣщатъ — факти изъ всѣкидневната работа на нѣкои отъ нашитѣ ученици на Теософията, както ще видимъ подиръ малко.

Между хубавитѣ идеи, които Теософията ни повърна пакъ, на първо мѣсто стои тази за природнитѣ велики агенти на помагане. Това вѣрване е било всеобщо още отъ началото на историческитѣ вѣремена; то е всеобщо даже сега, като се изключи тѣсната областъ на протестантизма, който, съ опита си да отхвърли естествената и съвършено вѣрна идея за посрѣднически агенти, направи за своитѣ послѣдователи свѣта пустъ и мраченъ и опрости всичко само до два фактора, човѣка и Бога — едно опростяване, което унижи твърдѣ много идеята за Бога, а човѣка остави безъ помощъ.

Една минута размишление, и ние ще видимъ, че популярната прѣдстава за Провидението — прѣдстава за

нѣкаква капризна намѣса отъ страна на централната сила на свѣта въ резултатъ на собсвенитѣ ѹ постановления — подразбира пристрастие въ общия планъ, слѣдователно, подразбира и всички злини, които придружаватъ пристрастието. Теософското учение е свободно отъ този сжщественъ недостатъкъ, тъй като споредъ него на човѣка може да бжде специално по този начинъ помогнато, само ако неговитѣ минали дѣла сж били такива, щото да заслужава това, и даже тогава помощта ще бжде дадена чрѣзъ тѣзи, които сж сравнително близко до неговото собствено равнище. Освѣнъ това, Теософията ни възобновява старата и грандиозна идея за непрѣкъснатата стълба отъ живи сжщества, която стълба започва отъ самия *Логосъ* и стига дори до праха, който тѣпчемъ подъ краката си.

На изтокъ сжществуването на тѣзи невидими помагачи винаги се е признавало, макаръ имената, които имъ се давагъ тамъ, и особеноститѣ, които имъ се приписватъ, естествено да се различаватъ споредъ страната. И даже тука, въ Европа, ние виждаме въ старитѣ грѣцки сказания да се казва, какъ боговетѣ постоянно се бъркали въ човѣшкигѣ работи, и въ римската легенда — какъ Касторъ и Поллуксъ сж прѣдвождали легионитѣ на зараждащата се република въ битката при езерото Регилусъ. Това вѣрване никакъ не изчезна заедно съ класическия периодъ, тъй като срѣдновѣковнитѣ разкази за светии, които се явяватъ въ критически моменти и обръщатъ изхода на войната въ полза на християнитѣ, или за ангели-хранители, които понѣкога се явяватъ, за да възпратъ и спасятъ нѣкой благочестивъ пжтешественикъ отъ стѣпка, която би довела нещастие — не сж нищо друго, освѣнъ старата идея на новъ мотивъ.

ГЛАВА II.

Нѣколко съврѣмenni случаи.

Даже въ нашето врѣме на безвѣрие и посрѣдъ лудия вихръ на тази наша цивилизация на XIX столѣтие; въпрѣки догматизма на науката и смъртната вкаменелость

на протестантизма, всѣки, който си даде трудъ да потърси, ще може да намѣри случаи на намѣса изъ невидимия миръ, необясними отъ материалистично гледище. За да докажа това на читателитѣ си, азъ ще приведа накъсо нѣколко случаи, изброени въ едно или друго отъ новитѣ съчинения, посветени на този родъ факти, като къмъ тѣхъ ще прибавя единъ или два, които лично съмъ наблюдавалъ.

Тия нови случаи иматъ тази твърдѣ забѣлѣжителна черта, че помощта като че ли почти винаги иде да подкрѣпи и да спаси дѣца.

Не прѣди много врѣме въ Лондонъ се случи нѣщо много интересно — запазването живота на едно дѣте отъ ужасенъ пожаръ, който избухна въ една улица недалечъ отъ Холборнъ и съвършено онищожи двѣ кѣщи. Прѣди да бѣде забѣлѣзанъ, пламъкътъ тѣй бърже се разпространилъ, щото на пожарникаритѣ не било възможно да спасятъ зданията, но тѣ успѣли да спасятъ всички хора съ изключение на двѣ лица: една стара жена, задушена отъ пушека прѣди още да ѝ се притекатъ на помощъ и едно петгодишно дѣте, забравено въ бързината и въ възбуждането на момента.

Майката, както се види, била приятелка или роднина на домопритежателката и повѣрила на послѣдната за прѣзъ ноцта своето малко дѣте, защото била принудена да отиде по една малка работа въ Колчестеръ. Чакъ когато всички били спасени и цѣлата кѣща била обхваната отъ пламъцитѣ, притежателката на кѣщата си спомнила съ ужасъ за дѣтето, което ѝ било позѣрено. Съвсѣмъ безнадеженъ изглеждалъ опита да се достигне мансардата, дѣто дѣтето било оставено да спи, но единъ отъ пожарникаритѣ самоотвержено рѣшилъ да направи този опитъ, и, слѣдъ като събралъ най-подробни свѣдения за положението на стаята, втурналъ се въ пушѣка и пламъцитѣ.

Той намѣрилъ дѣтето и го изнесълъ живо и непожтнато, но когато се завърналъ при другаритѣ си, той имъ разказалъ нѣщо необикновено. Той разказалъ, че когато стигналъ до стаята, намѣрилъ я цѣла въ пламъци, и по-голѣмата частъ отъ пода вече пропаднала, но огънятъ се извивалъ изъ стаята къмъ прозореца по такъвъ единъ

неестественъ и необяснимъ начинъ, какъвто той никога не билъ виждалъ по-напрѣдъ, така щото жгъла, дѣто дѣтето спѣло, никакъ не билъ засегнатъ, макаръ самитѣ греди на тази частъ отъ пода, дѣто била малката люлка, да били вече изгорѣли. Естествено, дѣтето било твърдѣ много уплашено, но пожарникарътъ ясно и повторно твърди, че когато съ голѣмъ рискъ се доближилъ до люлката, видѣлъ много ясно една форма като на ангелъ да стои до нея. Но ето и самитѣ негови думи: „Това бѣше нѣщо великолѣпно бѣло и сребърно; то стоеше наведено надъ люлката и гладѣше съ ржка покривката. Никаква измама тукъ не бѣше възможна, казва той, защото видѣнието бѣше видимо при силно освѣтление въ продължение на нѣколко момента и изчезна само когато бѣхъ на нѣколко стѣпки отъ него». Този случай има друга една интересна черта, че нея вечеръ въ Колчестеръ, майката на дѣтето не могла да спи, бидѣйки постоянно измъчвана отъ нѣкакво упорито чувство, че нѣщо става съ нейното дѣте; тя изпитвала това тѣй силно, щото трѣбвало да се моли най-горещо, малкия да бжде запазенъ отъ опасността, която тя инстинктивно чувствувала да се вие надъ него.

Поради това, помощта очевидно е била това, което единъ християнинъ би нарекълъ „отговоръ на молитва“; но теософистътъ, обличайки сжщата мисль въ по-наученъ изразъ, би казалъ, че майчината силно изливана любовъ е била образувала една сила, която нѣкой отъ нашитѣ невидими помагачи е използвалъ за запазване нейното дѣте отъ ужасната смъртъ.

Нѣколко години по-рано отъ описания фактъ, единъ бѣлѣжитъ случай на прѣдпазване дѣца по единъ свѣрхестественъ начинъ се разигра на брѣговетѣ на Темза, близо до Мейденхедъ. Този пжтъ опасността, отъ която бѣха прѣдпазени дѣцата, не бѣше огънь, а вода. Три малки дѣца, живущи ако се не лъжа, въ или близо до Шотесбургъ, излѣзли съ гувернантката си на разходка по страничния пжтъ на канала. При единъ завои тѣ неочигледно срѣцнали единъ конь, който теглилъ гимия въ канала и въ забъркването си двѣ отъ дѣцата отишли на погрѣшната страна и били хвърлени отъ вжжето въ водата.

Лодкарътъ, който видѣлъ нещастieto, се хвърлил да ги спаси, но забѣлѣзаль, че, споредъ неговия изразъ, «дѣцата плавали по единъ неестественъ начинъ», приближавайки се спокойно къмъ брѣга. Това било всичко, що той и гувернантката видѣли, но и двѣтѣ дѣца потвърдили, че «една красива жена, цѣла бѣла и блѣстяща, стояла до тѣхъ въ водата, поддържала ги и ги водила къмъ брѣга». Но тѣхното твърдение не останало безъ подкрѣпа, защото малката дъщеря на лодкара, която изкочила изъ кабината при чуването гласа на ужасената гувернантка, сжщо потвърдила, че видѣла една мила госпожа да води дѣцата по водата къмъ брѣга.

Безъ подробности, по-пълни отъ тия, намъ е невъзможно да кажемъ съ увѣреностъ къмъ коя категория отъ помагачи принадлежи въпросниятъ «ангелъ». Но еѣроятността е въ полза на това, че въ случая трѣбва да е било нѣкое напрѣднало човѣшко сжщество, което дѣйствува въ астралния миръ, както ще видимъ послѣ, когато ще разгледаме нашия прѣдметъ отъ другата му страна, така да се каже отъ страната на помагачитѣ, ѣвместо отъ тази на подпомаганитѣ.

Добрѣ извѣстниятъ пасторъ, Д-ръ Джонъ Мейзонъ Нийлъ привежда единъ случай, дѣто помагачътъ по-ясно се вижда кой е. Той разказва, че единъ човѣкъ, който наскоро изгубилъ жена си, билъ отишелъ на гости на единъ свой приятель, въ дома на послѣдния. Това било една стара, неправилна постройка, и въ долната ѣ часть имало дълги тъмни коридори, дѣто дѣцата си играели съ голѣма радостъ. Но изведнажъ тѣ се качили на горния етажъ твърдѣ сериозни и двѣ отъ тѣхъ разправили, че, тичайки надолу по едина отъ коридоритѣ, присрѣщнала ги майка имъ, казала имъ да се върнатъ назадъ и изчезнала. Изслѣдването открило, че ако дѣцата бѣха направили още само нѣколко крачки, тѣ щѣли да паднатъ въ единъ дълбокъ непокрытъ кладенецъ, който зѣялъ на пѣтя имъ, тѣй че явяването на майка имъ ги спасило отъ една почти сигурна смъртъ.

Въ този случай изглежда, че нѣма защо да се съмнѣваме, какво самата майка продължавала да бди надъ

своитѣ дѣца отъ астралния миръ и че (както е бивало и въ други случаи) нейното горещо желание да ги прѣдупрѣди за опасността, къмъ която тѣ безгрижно сж тичали, ѝ дали силата да се направи видима и чута отъ тѣхъ въ момента; или пъкъ просто да имъ е внушила да мислятъ, че сж я видѣли и чули. Възможно е, разбира се, този помагачъ да е билъ и нѣкое друго лице, което е взело познатата вънкашность на майката, за да не изплаши дѣцата; но най-простото прѣдположение е, да се отдаде намѣсата на самата вѣчно будна майчина любовъ, неотслабена отъ минаването прѣзъ вратитѣ на смъртъта.

Тази майчина любовъ, която е една отъ най-светитѣ и най-безкористнитѣ човѣшки чувства, е сжщеврѣменно и една отъ най-продължителнитѣ въ горнитѣ минове. Не само когато майката се намира въ низшитѣ подраздѣления на астралния миръ, и слѣдоватално бива въ съсѣдство съ земята, тя запазва грижата си за своитѣ дѣца — значи само дотогазъ, докато е способна да ги вижда; но даже и слѣдъ влизането въ небесния миръ милитѣ ѝ дѣца все още продължаватъ да бждатъ най-виднитѣ прѣдмети въ мисълъта ѝ, и съкровището отъ любовъ, което тя излива върху образитѣ, що си е направила тамъ отъ тѣхъ, е една велика струя отъ духовна сила, която пада долу върху рожбитѣ ѝ, все още борящи се въ този низши свѣтъ, и тѣй тя ги окръжаза съ живи центрове отъ благотворна енергия, която не безъ право може да се опрѣдѣли, като истински ангелъ-хранителъ. Една илюстрация на това читателтъ ще намѣри въ шестото отъ Теософскитѣ ржководства, *The Mental Plane* (*Менталния миръ*).

Неотдавна, момиченцето на единъ отъ нашитѣ английски епископи, което било излѣзло съ майка си пѣшкомъ изъ града, като тичало безгрижно по една улица, било съборено на земята отъ конетѣ на единъ фаетонъ, който се явилъ внезапно насрѣща му изъ задъ единъ жгълъ. Като видѣла дѣтето си въ краката на конетѣ, майката се спуснала къмъ него, очаквайки да го види тежко ранено, но дѣтето скочило съзсѣмъ весело и казало: „Мамо, нищичко не ми напразиха, защото нѣщо-си съзсѣмъ въ бѣло попрѣчи на конетѣ да ме стжпчатъ и ми каза да не се плаша“.

Случаят въ Букингамското графство, въ околността на Бърнхемъ Бийчсъ, е забълбжителенъ по продължителността на траянето на физическата проява на спасителния агентъ. Отъ приведенитъ до сега примѣри се вижда, че намѣсата е траяла само нѣколко секунди, когато въ този случай тя е траяла повече отъ половина часъ.

Двѣ отъ малкитъ дѣца на единъ дребенъ земледѣлецъ биле оставени да си играятъ въ кжщи, когато родителитъ съ цѣлото домочадие били на жетва. Дѣцата тръгнали на разходка изъ гората, отдалечили се значително отъ кжщата и изгубили пжтя. Като се върнали уморенитъ родители вечерята, забълбзали отсъствието на дѣцата и, слѣдъ разпитване въ сѣсѣднитъ кжщи, бащата разпратилъ работници и слуги въ разни посоки да ги търсятъ. Обаче усилието имъ било напусто и на виковетъ имъ никой не се обадилъ. Тѣ се завърнали въ кжщи съвсѣмъ обезсърчени, когато всички изведнажъ забълбзали една странна свѣтлина на извѣстно разстояние да се носи бавно прѣзъ полето къмъ пжтя. Споредъ описанието, това било една доста голѣма сферическа маса съ златенъ блѣсъкъ, който въ нищо не приличалъ на свѣтлината на обикновена лампа, и когато тя се приближила, всички видѣли изгубенитъ дѣца да вървятъ бърже посрѣдъ нея. Бащата и още нѣкой веднага се втурнали бѣжишкошъ къмъ свѣтлината. Явлението траяло докато тѣ стигнали до самия него и въ момента, когато тѣ зграбчили дѣцата, свѣтлината изчезнала, като оставила всички въ тъмнина.

Дѣцата разправили, че съ настѣпването на нощта, тѣ се лугали изъ гората плачешкомъ, докато най-сетнѣ си легнали да спятъ подъ едно дърво. Тѣ били събудени, казватъ, отъ една хубава жена съ лампа въ ржка, която ги хванала за ржцѣ и ги довела до дома. На запитванията имъ тя се усмихвала, но не отговаряла нищо. И двѣтѣ дѣца настоявали на твърдението си, безъ да може нѣкой да разклати вѣрата имъ въ видѣното отъ тѣхъ. Едно обстоятелство, обаче, е за забълбзване, че всички присѣстващи видѣли свѣтлината и забълбзали какъ тя осѣтлявала дърветата и плетищата, които попадали въ нейната сфера, сжщо така, както би било при една обикновена свѣтлина, но жената била видима само за дѣцата, а не и за тѣхъ.

ГЛАВА III.

Лична опитностъ.

Всички прѣдшествуващи разкази сж малко или много познати и могатъ да се намѣрятъ въ нѣкои съчинения отъ този родъ, най-вече въ „More Glimpses of the World Unseen“ отъ D-r Lee. Но двата случая, които сега ще приведа, никога не сж бивали досега печатани, и двата станали прѣзъ послѣднитѣ десетъ години. Единътъ отъ тѣхъ е съ менъ лично, другиятъ — съ единъ мой интименъ приятель, виденъ членъ на Теософското Обществото, въ чиито точни наблюдения никой не се съмнѣва.

Моето лично приключение е твърдѣ просто, въпрѣки важното значение, което то имаше за мене, тъй като ми спаси живота.

Една вечеръ при ужасенъ вѣтъръ и дъждъ азъ вървѣхъ спокойно по една тиха и затѣнтена уличка, близо до Westborn Grove, като не твърдѣ успѣшно се защищавахъ съ единъ чадъръ отъ силния вѣтъръ, който всѣка минута се канѣше да го изтрѣгне отъ ржцѣтъ ми. Едвамъ пристѣпвайки, азъ се мжчехъ да обмисля подробноститѣ на една работа, съ която току-що се бѣхъ ангажиралъ. Съ голѣма бързина, единъ гласъ, който азъ познавамъ много добрѣ — гласътъ на единъ индусъ Учителъ — ми извика на ухото: „скочи назадъ!“ и въ механическо послушание азъ се дръгнахъ моментално назадъ, почти прѣди да имамъ врѣме да мисля. Въ сжщото врѣме чадъра ми, който, вслѣдствие на това бързо движение, остана напрѣдъ, бѣ изтрѣгнатъ изъ ржцѣтъ ми отъ единъ огроменъ металически куминъ, който мина на по-малко отъ единъ метъръ разстояние отъ лицето ми и се разби съ шумъ на тротоара. Отъ значителната тежестъ на прѣдмета и отъ огромната сила при падането, дойдохъ до убѣждение, че щѣхъ да бжда убитъ на мѣстото си, ако да не бѣше този прѣдупрѣдителенъ гласъ. При това, улицата бѣше съвсѣмъ пуста, а гласътъ бѣше на човѣкъ, който се намираше на десетина хиляди километра отъ мѣстото (поне що се отнася до физическия миръ).

Впрочемъ, това не бѣ за пръвъ пжтъ да бжда прѣдварданъ по този необикновенъ начинъ, тъй като въ мла-

дитѣ си години, много по-рано отъ основаването на Теософското Общество, появяването на едно любимо сжщество, наскоро умрѣло, ми попрѣчи да извърша това, на което днесъ гледамъ като на сжщинско прѣстжпление, макаръ че споредъ тогавашнитѣ ми познания това прѣстжпление за мене да бѣше едно не само извинително, но даже и похвално отмъщение. По-късно, но пакъ прѣди основаването на Теософското Общество, азъ получихъ едно увѣдомление отъ единъ висши миръ при най-странни обстоятелства. Това увѣдомление ми помогна да попрѣча на единъ отъ ближнитѣ ми да вземе едно рѣшение, което — това днесъ ми е извѣстно — щѣше да го погуби; въ онова врѣме азъ нѣмахъ никакво основание да прѣдполагамъ това. И така читателтъ ще види, че азъ имамъ извѣстна лична опитност, за да подкрѣпя вѣрата въ сжществуването на невидимитѣ помагачи, даже и да не знаяхъ, че такава помощъ е постоянно давана и днесъ.

Другиятъ случай е много по-поразителенъ. Единъ отъ нашитѣ членове, който ми позволи да обнародвамъ този разказъ, но пожела името му да остане неизвѣстно, се намиралъ единъ день въ голѣма опасностъ. Вслѣдствие на обстоятелства, които нѣма нужда да привеждамъ тука, тази дама се видѣла увлечена въ единъ смутъ. Около нея паднали нѣколко хора, повидимому тежко ранени, и обстановка била такава, че тя била сигурна, какво и нея очаква сжщата сждба, тъй като избѣгването било невъзможно.

Наведнажъ тя изпитала едно странно усѣщане, като да е грабната и отвлѣчена изъ срѣдъ тълпата и намѣрила себе си права и съвсѣмъ сама въ една странична малка уличка, паралелна съ тази, дѣто станало сблъскването. Тя все още чувала шума на схватката и докато стояла тамъ и не можала да разбере какво се е случило съ нея, вижда двама или трима души, сжщо избѣгнали отъ схватката, които случайно минавали край жгѣла на сжщата уличка. Като я видѣли, тѣ изказали своето очудване и радостъ, казвайки, че при виждането тази смѣла жена да изчезва наведнажъ всрѣдъ борбата, тѣ помислили, че тя безъ друго трѣбва да е паднала.

Сжщата минута тя не могла да си обясни нищо и се върнала дома крайно очудена. Но по-късно, като разпра-

вила на госпожа Блавацка странното си приключение, тя ѝ отговорила, че нейната карма¹⁾ била отъ такова естество, че ѝ позволявала да избѣгне отъ тази голѣма опасностъ съ помощъта на единъ специаленъ пратеникъ, изпратенъ отъ единъ Учителъ, за да я опази. Тя е трѣбвало да живѣе въ интереса на дѣлото.

Този случай си остава не по-малко необикновенъ поради голѣмата сила, употребена тамъ, както и поради чисто открития характеръ на проявата. Не е трудно да си прѣдставимъ какъ е станало това; тя е била вдигната, прѣнесена надъ стѣната отъ кѣщи и сложена на слѣдната улица; но тъй като физическото ѝ тѣло не било видимо при прѣминаването му въ въздуха, явно е, че прѣзъ това време то трѣбва да е било покрито съ нѣкакво етерично покривало. Но ще въвразятъ, че всичко, което може да покрие едно физическо тѣло, трѣбва сѣщо да бѣде физическо и слѣдователно видимо; обаче на това ще отговоря, че по единъ начинъ, много обикновенъ за всички ученици на окултизма, лжчитѣ на свѣтлината (която, споредъ сегашнитѣ познати на науката условия, се разпространява само по права линия) могатъ да се отклонятъ и то така, че, като обиколятъ единъ прѣдметъ, тя пакъ да слѣдватъ прѣдишната си насока. Явно е, че такъвъ единъ прѣдметъ ще остане съвсѣмъ невидимъ за физическитѣ ни очи до момента, когато лжчитѣ влѣзатъ въ прѣдишното си направление. Азъ знамъ много добрѣ, че самото това твърдение ще бѣде достатъчно да прѣдстави моитѣ обяснения на случая като абсурдни въ очитѣ на ученитѣ отъ нашитѣ дни, но азъ не мога тукъ да помогна нищо; азъ само изтъквамъ една възможностъ въ природата, която науката на бѣдащето единъ день непрѣменно ще открие, и тѣзи, които не изучаватъ окултизма, по-хубаво ще направятъ да не бързатъ съ своитѣ сѣждения, а до почакатъ докато тѣхната наука потвърди това.

Казахъ вече, че за тия, които знаятъ нѣщо за окултнитѣ природни сили, процедурата е лесно да се разбере.

¹⁾ *Карма*, Санскритска дума, сѣдба, или грубо казано, сумата минали причини, които даватъ въ настоящето своитѣ слѣдствия.
(Прѣв.)

При все това, обаче, крайната драматичност на случая не си губи отъ значението, и отъ друга страна, името на героинята — ако ми се позволѣше да го обадя — би послужило на всички мои читатели за достатъчна гаранция за вѣрността на разказа.

Слѣдъ новото издание на настоящето съчинение, азъ научихъ единъ другъ, прѣсенъ случай. Той не е тъй поразителенъ, както прѣдидущия, не е билъ напълно сполучливъ.

Една дама имала да пропхтува съ желѣзницата едно голѣмо разстояние и се случило да бжде сама въ единъ празенъ вагонъ. Въ момента, когато да трѣгне трена, въ вагона влиза единъ човѣкъ съ обезпокоителни маниери и лошъ изгледъ и сѣда на другия край на купето. Дамата много се уплашила, като се видѣла съвсѣмъ сама съ една тъй подозрителна личностъ, но било вече късно да вика за помощъ и тя мълчала, отдавайки се съ жаръ мислено въ ржцѣтъ на покровителя си.

Не слѣдъ много, нейнитѣ опасения се удвоили, тъй като човѣкътъ станалъ и се обърналъ къмъ нея съ една лоша усмивка. Но едвамъ пристѣпилъ къмъ нея една крачка, тя видѣла какъ той отстѣпилъ назадъ съ изражение на безпрѣдѣленъ ужасъ и очудване на лицето. Дамата послѣдвала направлението на погледа му и сама потреперала, като видѣла да седи прѣдъ нея единъ господинъ, много спокоенъ, съ погледъ втораченъ въ разочарования крадецъ. Навѣрно той не бѣ влѣзълъ тъй, както влизатъ хората. Твърдѣ развълнувана за да може да говори, дамата, като омаяна, не го изпуснала изъ очи. Това траяло половинъ часъ. Непознатиятъ не отварялъ уста, не поглеждалъ съсѣдката си, но продължавалъ да фиксира треперящия злодѣй, свитъ на другия край на вагона. Щомъ пристигналъ трена на първата станция, още прѣди да спрѣ, крадецътъ се хвърлилъ къмъ вратата и скочилъ навънъ.

Дълбоко признателна, дамата се канѣла да изкаже благодарността си за своето избавление, но — лицето го нѣмало вече на седалището, макаръ че за едно физическо тѣло не бѣше възможно тъй скоро да изчезне изъ вагона.

Въ този случай материализацията е траяла повече отъ обикновено. Отъ друга страна не е имало разходване на сила, нито въобще нѣкакво дѣйствиe; въпрочемъ и двѣтѣ тия работи сж щѣли да бждатъ безполезни, тѣй каго самата поява се оказала достатѣчна.

Но тия факти, които обикновено се приписватъ на намѣсата на ангелитѣ, илюстриратъ само една ограничена частъ отъ сферата на дѣйността на нашитѣ невидими помагачи. Обаче, прѣди да можемъ да пристѣпимъ къмъ останалитѣ видове тѣхна дѣйностъ, ще бжде добрѣ да си съставимъ едно ясно понятие за различнитѣ сжщества, къмъ които могатъ да се числятъ тия невидими помагачи, което ще съставя прѣдмета на слѣдующия отдѣлъ на нашата книга.

ГЛАВА IV.

Помагачитѣ.

И така, помощъ може да иде отъ много класове обитатели на астралния миръ: тя може да иде отъ ангели, природни духове, или отъ тѣзи, които ние наричаме мъртви, както и отъ тѣзи, които още приживѣ работятъ съзнателно въ астралния миръ — главно адепитѣ и тѣхнитѣ ученици. Но едно по-внимателно проучване на въпроса ще ни покаже, че ако и всички тия класове сжщества да взематъ участие въ тази работа (както и наистина взематъ), обаче тѣхното участие е тѣй нееднакво, че въ сжщность работата е оставена всецѣло само на една отъ тѣхъ.

Самиятъ фактъ, че това помагане трѣбва често да бжде извършвано на астралния миръ или оттамъ, помага много да се обясни това. Всѣки, който има и най-смѣтни понятия за силитѣ, които адептътъ владѣе, тозчасъ ще схване, че за него работенето на астралния миръ е свързано съ много по-голѣмо харчене на енергия, отколкото би трѣбвало на нашитѣ видни професори и учени да прѣкарватъ врѣмето си въ чупене камъни по шосетата.

Работата на адепта е въ по-висшитѣ области — главно въ *арупа* *) - областъ на *Менталния* или небесния миръ,

*) Горното подраздѣление на *Небесния миръ*, дѣто нѣма формитѣ, които познаваме тукъ, поради което и се нарича *арупа* т. е. безъ-формена

отдѣто той може да направлява енергията си, за да влияе на сжщинската индивидуалност на човѣка, а не на простата личност, която едничка може да бжде достигната отъ астралния и физическия мирове. Употрѣбяванитѣ отъ него сили въ тази възвишена областъ произвеждатъ резултати много по-велики, много по-обширни и много по-трайни отколкото тѣзи, които могатъ да бждатъ достигнати съ изхарчването даже на десеторно повече енергия тукъ долу; и работата тамъ горѣ е такава, дѣто само той може напълно да я извърши, когато тази въ по-долнитѣ области може, поне до една извѣстна степенъ, да бжде извършена и отъ тѣзи, чиито крака сж още на раннитѣ стѣпала на дългата лѣстница, която единъ день ще ги заведе тамъ, дѣто той днесъ се намира.

Тѣзи обяснения важатъ сжщо и за Ангелитѣ. Тѣй като тѣ принадлежатъ къмъ едно природно царство, повисшо отъ човѣшкото, тѣхната работа изглежда, като да стои нѣкакъ си внѣ отъ всѣкаква връзка съ человѣчеството. И даже тѣзи отъ тѣхъ — такива има нѣколко — които отговарятъ по нѣкога на наши най-възвишени стремежи и молби, правятъ това по-скоро въ менталния миръ, отколкото въ астралния и физическия, и най-често въ периодитѣ между двѣ послѣдующи наши въплощения, отколкото прѣзъ врѣме на земния ни животъ.

Нѣколко случаи на подобна помощъ бѣха отбѣлѣзани въ течение на прѣдприетото изслѣждане разнитѣ подраздѣления на менталния миръ, когато се приготовляваше теософското ръководство № 6*), посветено на този прѣдметъ. Въ единъ отъ тия случаи единъ ангелъ прѣдаваше чудесната небесна музика на единъ хористъ. Въ другъ единъ случай, единъ ангелъ отъ другъ родъ учеше и ръководѣше единъ астрономъ, който се стараеше да схване формата и устройството на вселенната.

Това сж само два отъ многото случаи, въ които се вижда какъ великото ангелско царство помага на нашата еволюция и какъ отговаря на най-възвишенитѣ стремежи на човѣка послѣ смъртъта. И има методи, по които, даже

*) The Mental Plan, Менталния миръ.

и прѣзь врѣме на земния животъ, ние можемъ да се приближимъ до тѣзи велики сжщества и да получимъ отъ тѣхъ велики знания, но даже и въ този случай тѣзи сношения се достигатъ само когато човѣкъ се издигне до полето, дѣто тѣ работятъ, а не съ извикването имъ тѣ да слѣзатъ въ нашия миръ.

Въ обикновенитѣ явления на нашия физически животъ Ангелитѣ твърдѣ рѣдко се намѣсватъ — наистина, тѣ тѣй много сж заети съ много по-велики работи на собственото свое поле, че едва ли даже забѣлѣзватъ насъ тука и, макаръ случайно могатъ да срѣщнатъ нѣкоя човѣшка мжка или затруднение, която да възбуди тѣхното състрадание и да извика въ тѣхъ желанието да помогнатъ, обаче тѣхното много по-далечно виждане безсѣмнѣнно имъ показва, че въ настоящата стадия на развитие, такава една намѣса, въ повечето случаи, би причинила повече врѣда, отколкото полза.

Въ миналото, когато чловѣчеството бѣше още въ дѣтството си, имаше единъ периодъ, когато то е получавало отвънъ помощъ повече, отколкото я получава днесъ. Въ епохата, когато всички негови духовни водители, а сжщо и по-малко възвишенитѣ му Учители излизаха отъ редовѣтѣ на ангелската еволюция, или отъ съвършеното чловѣчество на една по-напрѣднала планета, помощта, която разглеждаме въ тая книга сжщо е идвала отъ тия велики сжщества. Но по пжтя на своето съвършенство човѣкъ съ врѣме е станалъ способенъ да помага на ближнитѣ си, най-първо въ физическия миръ, а по-сетнѣ и на по-висшитѣ. По настоящемъ ние се намираме на такова едно стжпало, когато чловѣчеството би трѣбвало да може, както и дѣйствително може до една извѣстна степенъ, да дава свои собствени невидими помагачи, съ което да освобождава за много по-ползотворна и възвишена работа тѣзи сжщества, които сж способни за нея.

Става очевидно, прочее, че тази помощъ, за която говоримъ тука, може да бжде дадена отъ мъже и жени, наши братя и сестри, дошли на извѣстно стжпало на своето развитие — не отъ адепитѣ, тѣй като тѣ сж способни да вършатъ много по-велика и много по-ползотворна ра-

бота, нито пъкъ отъ обикновенитѣ хора безъ особено духовно развитие, тъй като тѣ би били неспособни за такава работа.

Тъкмо както тѣзи съображения ни каратъ да очакваме, ние намираме тази работа на помагане въ астралния и въ долната половина на менталния миръ въ ржцѣтѣ на ученицитѣ на адепитѣ — хора, които макаръ още далечъ отъ пълно адептство, сж се развили до състоянието да бждатъ способни да работятъ съзнателно въ казанитѣ области.

Нѣкои отъ тѣхъ сж направили слѣдващата слѣдъ това крачка — свързали сж въ едно физическото съзнание съ това на висшитѣ минове, и за това иматъ несъмнѣното прѣимущество да си спомнятъ при събуждането това, което сж извършили и научили въ тѣзи други минове прѣзъ врѣме на спане. Но има много други, които, макаръ да не могатъ да прѣнасятъ непрѣкъснато своето съзнание отъ живота извънъ тѣлото въ живота вжтрѣ въ него, тѣ никакъ не губятъ врѣмето си — прѣзъ часоветѣ, когато мислятъ, че сж спали, а напротивъ прѣкарватъ това врѣме въ благородна и безкористна работа за своитѣ братя-хора

Ние сега ще прѣминемъ къмъ разглеждането въ какво се състои тази работа, но прѣди да пристѣпимъ къмъ тази частъ на нашия прѣдметъ, нека разгледаме едно възражение, което твърдѣ често се прави по този въпросъ. А заедно съ това ще споменемъ и оставимъ на страна тѣзи сравнително рѣдки случаи, въ които агентитѣ сж или природни духове, или хора захвърлили своето физическо тѣло.

Хора, които още не владѣятъ напълно теософскитѣ идеи, често идватъ въ съмнѣние, дали имъ е позволено да се приичатъ на помощъ тамъ, дѣто видятъ мъжа и затруднение, да не би съ това да побъркатъ на работата на сждбата, опрѣдѣлена отъ великия законъ на Карма. Обикновено тѣ разсжждаватъ тъй: «Човѣкъ се намира въ сегашното си положение, защото го е заслужилъ; днесъ той търпи естествения резултатъ на нѣкое зло дѣло, което

е извършилъ въ миналото; какво право имамъ азъ да се бъркамъ въ работата на великия космиченъ законъ, старайки се да облекча условията, било въ астралния миръ било на физическия?»

Тъзи хорица, като разсждаватъ по такъвъ начинъ, безъ да подозиратъ, постъпватъ много самомнително, защото поведението имъ крие въ себе си двѣ чудновати тълкувания: първо, че тѣ знаятъ точно въ какво се състои кармата на други хора, и колко време е опрѣдѣлила тя да продължаватъ страданията имъ; и второ, че тѣ — еднодневнитѣ насѣкоми — могатъ съ сигурностъ да измѣнятъ космическия законъ и да измѣнятъ работата на Карма съ своитѣ дѣйствия. Нека, обаче, бждемъ напълно увѣрени, че великитѣ космически сили (божества) сж напълно способни да вършатъ своята работа и безъ нашата помощ, и нека не се боимъ, че всѣкоя наша постъпка може по нѣкакъвъ начинъ да имъ причини и най-малкото затруднение.

Ако кармата на даденъ човѣкъ е такава, че не може да му се помогне, то всички наши усилия въ това направление ще пропаднатъ, но ние ще спечелимъ добра карма отъ доброто си желание и усилие. Каква е кармата на даденъ човѣкъ — не е наша работа; нашата длъжностъ е да дадемъ помощъ доколкото ни позволяватъ силитѣ, и нашето право се простира само до тази работа; резултатитѣ сж въ други и по-висши ржцѣ. Какъ можемъ ние да знаемъ какви сж смѣткитѣ на даденъ човѣкъ? Защото, дѣ да знаемъ дали той не е въ момента, когато току-що е изхарчилъ своята лоша карма, и се намира въ оная точка, когато има нужда отъ една ржка, която да му помогне и го извлѣче изъ неговото затруднително положение или отчаяние; защо да нѣмаме щастието и привилегията ние да сторимъ това добро, както тѣзи, които ще го сторятъ подиръ насъ, когато се откажемъ отъ него? Ако ние *можемъ* да му помогнемъ, този фактъ отъ само себе си показва, че той заслужава да му се помогне; но ние никога не можемъ да знаемъ това, докато не опитаме. Въ всички случаи законътъ за карма ще се погрижи самъ за себе си, и ние нѣма защо да се безпокоимъ за него.

Малко сж случаетъ, въ които челоѳчеството получава помощъ отъ природни духове*). Болшинството отъ тѣзи сжщества избѣгватъ обиталищата на човѣка и отстѣпватъ отъ него, отвръщавайки се отъ неговитѣ влияния и отъ вѣчната тревога, която той създава около си. Като се изключатъ нѣкои отъ тѣхнитѣ висши видове, обикновено тѣ сж безгрижни и безсмислени — повече приличатъ на щастливи дѣца, прѣдадени на своята игра при извънредно благоприятни физически условия, отколкото на сериозни и отговорни сжщества. Все пакъ по нѣкога се случва, че нѣкой отъ тѣхъ се привързва къмъ нѣкой човѣкъ и му прави много добрини; но въ настоящата стадия на тѣхната еволюция, едва ли може да се каже, че тѣ могатъ да взематъ нѣкакво активно участие въ работата на невидимитѣ помагачи. За по-подробно описание на природнитѣ духове читателтъ може да се отнесе до моята книжка *Астралния Миръ*.

Помощъ по нѣкога иде отъ тѣзи, които недавно сж напуснали земята — хора, които все още се навъртатъ въ астралния миръ и все още чувствуватъ привързаностъ къмъ земнитѣ нѣща, както бѣ горѣприведения случай съ майката, която прѣдпазила своитѣ дѣца отъ падане въ кладенеца. Но ясно е да се види, че тази помощъ трѣбва естествено да бѣде крайно ограничена, — колкото по несебелюбивъ и благодѣтеленъ е даденъ човѣкъ, толкова по-малка вѣроятностъ има, че той ще остане слѣдъ смъртъта си въ пълно съзнание изъ долнитѣ области на астралния миръ, отдѣто земята най-лесно се достига. Въ всички случаи, като се изключатъ само крайно лошитѣ хора, прѣбиванието на хора въ областъта, отдѣто сношението съ земята е лесно, е сравнително кжсо; и, макаръ отъ висшия миръ

*) Природни духове въ Теософията се наричатъ тѣзи сжщества, които въ народния битъ минаватъ подъ имената вили, самодиви, русалки, гноми и пр. Тѣ сж сжщества отъ друга еволюция, обаче по-нисши отъ човѣка. Управлявани по скоро отъ единъ животински неотговоренъ инстинктъ, отколкото отъ разумъ, тѣ иматъ природнитѣ стихии и елементи за свои обиталища и поле на активностъ и нѣматъ нищо общо съ по-възвишенитѣ интереси на човѣка,

(небето) добродѣтелниятъ човѣкъ да може все още да продължава да праща своето добро влияние върху тѣзи, които е обичалъ на земята, обаче то повече обикновено има характеръ на обща благословия, отколкото на сила, която е способна да извика опрѣдѣлени резултати, като тѣзи, които разгледваме.

При това много отъ заминалитѣ, които искатъ да помогнатъ на тѣзи, що сж оставили на земята, намиратъ, че имъ е съвсѣмъ невъзможно да направятъ нѣщо съ своето влияние, тъй като, за да може отъ едно поле да се повлияе на сжщество, находяще се на друго, изисква се или твърдѣ голѣма чувствителностъ у това сжщество, или изѣстно количество знание и умѣние отъ страна на желающия да помогне. Затова, макаръ случаи на явяване на умрѣли на скоро слѣдъ смъртъта да не сж рѣдки, обаче твърдѣ нарѣдко се срѣщатъ такива, когато заминалото лице да е извършило нѣщо истински полезно, или да е успѣло да запечата това, което иска, въ ума на своитѣ приятели или роднини, които е посѣтило. Разбира се, такива случаи има — даже много сж, когато ги съберемъ въ едно; но тѣ сж твърдѣ малко, когато ги сравнимъ съ голѣмото количество случаи, когато успѣхътъ на явяването не е билъ пълень. Тѣй че, обикновено твърдѣ малко помощъ иде отъ умрѣлитѣ — напротивъ, както скоро ще бжде обяснено, много по-често е тѣ сами да се нуждаятъ отъ помощъ, отколкото да сж способни да помогнатъ на други.

Слѣдователно, въ настоящата епоха, главната тежестъ на работата въ това направление лежи върху тѣзи живи сжщества, които сж способни да работятъ съзнателно въ астралния миръ.

ГЛАВА V.

Дѣйствителността на свѣрхфизическия животъ.

Хората, които сж израснали въ обикновенитѣ материалистични възгледи на XIX столѣтие, трудно могатъ да повѣрватъ, че човѣкътъ може да бжде въ състояние на пълно съзнание и вънъ отъ физическото тѣло, нито пъкъ

могатъ да разбератъ това нѣщо. Всѣки християнинъ е длѣженъ, поне въ сила на символа на вѣрата, да вѣрва, че притежава душа; но ако му загатнете, че душата при извѣстни условия може да бжде видена отдѣлно отъ тѣлото, било прѣживѣ, или слѣдъ смъртъ, то десетъ пѣти по-вѣроятно е той да ви възрази, че не вѣрва въ духове, че подобна една идея е чистъ и простъ анахрониченъ остатъкъ отъ отживѣлитѣ врѣмето си срѣдновековни суевѣрия.

Ако, слѣдователно, искаме да разберемъ работата на невидимитѣ помагачи и да научимъ какъ можемъ да имъ съдѣйствуваме трѣбва да скжсаме оковитѣ на съврѣменнитѣ възгледи и да се постараемъ да схванемъ тази велика истина, този свършенъ вече за мнозина отъ насъ фактъ, че физическото тѣло съ сжщностъ е само едно срѣдство, една дреха на истинския човѣкъ, че ние го напушаме *окончателно* при умирането си, а *врѣменно* — всѣка вечеръ заспивайки. Наистина, процесътъ на заспиването, не е нищо друго, освѣнъ именно това излизане на истинския човѣкъ вѣнъ отъ физическото тѣло, облѣченъ въ астралното си такова.

Пакъ повтарямъ, това не е една проста хипотеза или нѣкоя хитра спекулация. Има мнозина измежду насъ, които знаятъ какъ се извършва този елементаренъ актъ на магия, и които наистина го практикуватъ всѣкидневно въ своя животъ: за тѣхъ не прѣдставлява никаква мистерия това прѣминаване отъ единъ миръ въ другъ по желание. И ако това бжде добрѣ схванато, веднага ще се види колко грубо абсурдно трѣбва да се прѣдставлява тѣмъ обикновеното неразумно твърдение, че подобно нѣщо било съвсѣмъ невъзможно. Това е, като когато кажешъ на човѣка, че не е възможно да заспи, и че ако мисли да е заспиваль нѣкога, то сигурно той се е намираль подъ влиянието на халюцинация.

Който още не е развилъ връзката между астралното и физическото съзнание, не може да напуща своето грубо тѣло по желание, нито пъкъ може да си спомни много отъ това, което прѣживѣва, когато е вѣнъ отъ него; но фактътъ си остава фактъ, че той го напуща всѣки пѣтъ, когато заспива и обучениятъ ясновидецъ може много ясно да

види човѣка какъ се върти около своя земенъ носителъ, или какъ странствува далечъ или близо, споредъ случая.

Съвсѣмъ неразвитиятъ човѣкъ обикновено се навърта твърдѣ близо до своето физическо тѣло и бива сравнително безформенъ и не много плътенъ; практиката показва, че той не може да бжде отведенъ на далечъ отъ тѣлото безъ да се причини извѣстна тревога, която въ сжщностъ ще го събуди. Обаче, заедно съ развитието, астралното, тѣло става все повече организирано и повече съзнателно, докато единъ день стане пригоденъ носителъ на Егото (азътъ). Съзнанието на болшинството интеллигентни и колтурни хора днесъ е значително развито, и този човѣкъ, който е духовно напърѣдналъ, съзнава себе си въ астралното си тѣло, толкова, колкото и въ физическото.

Но макаръ да казваме, че той е достигналъ дотамъ, да бжде напълно съзнателенъ въ астралния миръ прѣзъ врѣме на спане, и макаръ да може съвършено свободно да се движи изъ него по желание, отъ това още не слѣдва, че той е готовъ да се бжде причисленъ къмъ групата помагачи. Въ настоящата стадия на развитие повечето хора биватъ толкова омотавани въ своитѣ собствени мисли — щото прѣкарватъ цѣлата нощъ въ размишления и никакъ не обръщатъ внимание на всичко, що става около тѣхъ. И по много причини добръ е, дѣго е така, защото въ астралния миръ има много нѣща, които могатъ да нервиратъ и ужасятъ тѣзи, които нѣматъ оня куражъ, що произхожда отъ пълното знание на срѣщанитѣ тамъ нѣща.

Понѣкога човѣкъ достига самъ послѣдователно дотамъ да излѣзе отъ това състояние — събужда се, тъй да се каже, за астралния свѣтъ; но въ повечето случаи той остава въ това състояние, докато нѣкой, който вече работи тамъ, не дойде да го улови за ржка и да го събуди. Обаче това е една отговорност, която не може така лесно да се прѣдприеме, защото, ако е сравнително лесно да събудишъ човѣка на астралния миръ, почти невъзможно е — освѣнъ чрѣзъ извѣстни съвсѣмъ нежелателни упражнения на мезмерически (хипнотически) влияния — да го приспишъ изново. Тъй че, прѣди единъ отъ групата помагачи да поиска така да събуди нѣкого, той трѣбва напълно

да се увѣри въ неговата наклонность да си служи добръ съ новитѣ сили, които съ това пробуждане ще му бждатъ повѣрени, както и въ това, дали знанието и куражътъ му сж достатѣчни, за да посрѣщне съ самообладание условията на новия животъ.

Това събуждане поставя човѣка въ положението да се присѣдини, ако иска, къмъ групата помагачи на чело-вѣчеството. Но трѣбва ясно да се разбере, че това още не значи, какво този човѣкъ ще може слѣдъ пробуждането сутринта да си спомня какво е вършилъ и видѣлъ безъ тѣлото. Тази способностъ човѣкъ трѣбва самъ да си я извоюва, и въ повечето случаи тя дохожда много по-късно — може би не даже и въ сжщия животъ. Но за щастие, това отсъствие на припомнюване въ тѣлото никакъ не прѣчи на работата вънъ отъ него, тъй че то не е нѣкое особено важно обстоятелство, освѣнъ за задоволството, което човѣкъ изпитва отъ знанието въ какво е ангажиранъ ношно врѣме. Кое е наистина важното, то е, че работата ще бжде извършена, а не че си спомняме кой е билъ работникътъ

ГЛАВА VI.

Една наврѣменна намѣса.

Колкото и разнообразна да е работата на помагачитѣ въ астралния миръ, тя гони само една главна цѣль — подтикването, макаръ и въ слаба степенъ, процеса на еволюцията. Отчасти тя е свързана и съ развитието на по-долнитѣ царства на природата, които при извѣстни условия, могатъ да бждатъ малко подобрени. Нашитѣ адепти-водители ясно изтъкватъ дълга на човѣка къмъ тѣзи низши царства, елементалното, както животното и растителното, тъй като въ нѣкои случаи тѣхниятъ прогресъ е възможенъ само благодарение на връзката имъ съ човѣка или използването имъ.

Но, естествено, най-широката и най-важна частъ на работата е въ свързка съ човѣка. Помощта, която се дава на човѣка, бива отъ най-равнообразенъ характеръ, но главно тя се върти около неговото духовно развитие. Такива фи-

зически намѣси, като разказанитѣ по-горѣ, сж крайно рѣдки. Сегисъ-тогизъ тѣ, наистина, ставатъ, и, макаръ желанието ми да е да наблегна главно върху умствената и морална помощъ, която се дава човѣку, не ще бжде може би злѣ да дамъ два или три случая, въ които лични мои приятели сж давали физическа помощъ на хора въ нужда, за да се види какъ опитността на помагачитѣ се схожда съ разказитѣ на тѣзи, които сж получили свѣрхнормалната помощъ— азъ подразбирамъ такива разкази, каквито се срѣщатъ въ литературата подъ названието „свѣрхестестена намѣса“.

Прѣзъ врѣме на послѣдното възстание въ страната на матабелитѣ, една отъ нашитѣ приятелки бѣше изпратена тамъ на помощъ, и долниятъ случай ще илюстрира какъ помагачитѣ постѣпватъ, за да достигнатъ физическия миръ. Една нощъ единъ уединенъ фермеръ съ домочадието си спѣлъ спокойно, увѣренъ въ своята сигурностъ, безъ да знае, че само на нѣколко километра далечъ отъ него една банда разбойници туземци обмислювали плана си за клане и грабежъ. Работата на нашата приятелка се състояла въ това по кой-и-да-е начинъ да обърне вниманието на спящата фамилия върху грозящата я неопризнана участъ, и тя намѣрила, че това не било лесна работа.

Опитътъ ѝ да внуши на фермера идеята за ужасната участъ билъ съвсѣмъ напусто, и понеже трѣбвало много да се бърза, тя рѣшила да се материализира достатъчно, за да събуди домакинката, като я раздруса за рамото и да я накара да се огледа наоколо. Щомъ като се увѣрила достатъчно, че успѣла да обърне вниманието на жената върху опасността, тя изчезнала, и жената на фермера никога до днешенъ день не може да намѣри, коя отъ съседкитѣ я събудила толкова на врѣме, и тѣй спасила живота на цѣлата фамилия, която, безъ тази мистериозна намѣса, щѣла да бжде безъ никакво съмнѣние изклана на леглата половинъ часъ по-късно; нито може тя да разбере какъ нейната добра приятелка е сполучила да влѣзе вжтрѣ въ къщи, когато всичкитѣ прозорци ѝ врати били здраво подпрѣни.

Тѣй неопризнано събудена, домакинката била наклонна да вземе прѣдупрѣждението за простъ единъ сънъ, но все пакъ тя станала и се разгледала наоколо изъ къщи. Всичко

вжтрѣ било въ спокоенъ редъ, но когато отворила кепенцитѣ на прозореца, за да погледне въ полето, тя видѣла цѣлото небе червено отъ недалеченъ пожаръ. Тя изведнажъ събудила мжжа си и цѣлата фамилия и благодарение на тази наврѣмenna намѣса, всички успѣли да се скриятъ въ едно сигурно мѣсто недалечъ отъ фермата, тъкмо прѣди пристигането на бандата диваци, които разрушили кжщата, опустошили полето и си отишли разярени, задѣто останали излѣгани въ плана си за човѣшки жертви, каквито тѣ сигурно очаквали. Можемъ да си прѣдставимъ чувствата на спасителката, когато тя подиръ извѣстно врѣме прочете въ вѣстниците разказа за чудесното спасение на тази фамилия.

ГЛАВА VII.

Разказъ за „Ангелъ“.

Другъ единъ случай-на свѣрхфизическа намѣса, който стана не прѣди много врѣме, прѣдставлява една твърдѣ хубава историйка, макаръ тука да бѣ спасенъ само единъ животъ. Той се нуждае, обаче, отъ нѣколко прѣдварителни обяснения. Между нашата група помагачи тука въ Европа има двама, които бѣха братя въ далечеото минало въ древния Египетъ, и все още силно сж привързани единъ къмъ другъ. Въ настоящето въплощение има една голѣма разлика между годинитѣ имъ, единтъ е вече въ разцвѣта на силитѣ си, а другиятъ е още почти дѣте по тѣло, макаръ съ една значително напрѣднала душа, която обѣцава много. Естествено, дългъ е на по-стария да обучава и ржководи по-младия въ окултната работа, на която тѣ и двама та сж отдадени съ цѣлото си сърце, и тъй като и двамата напълно сж съзнателни и активни въ астралния миръ, тѣ прѣкарватъ повечето отъ врѣмето си, когато грубитѣ имъ тѣла спятъ, въ дружна работа подъ ржководството на своя общъ Учитель, давайки на живи и умрѣли такава помощ, каквато е споредъ силитѣ имъ.

Азъ ще цитирамъ разказа за този случай отъ писмото, което по-стариятъ отъ двамата помагачи написа велнага

слѣдъ случката, тъй като неговото описание е по-живо и по-пълно, отколкото може да бѣде това на трето едно лице.

„Ние отивахме по съвсѣмъ друга работа, когато Кирилъ изведнажъ извика „Какво е това?“, защото ние чухме единъ ужасенъ писъкъ отъ болка или страхъ. Въ единъ мигъ ние бѣхме на мѣстото и намѣрихме едно момче на единадесетъ-дванадесетъ години, паднало отъ една скала върху камъни долу и бѣше твърдѣ опасно ранено. Бѣдното дѣте си бѣше счупило едина кракъ и едната рѣка, но, което бѣше още по-лошо, на бедрото му зѣеше широка рана, изъ която течеше кръвъ като струя. Кирилъ извика, „нека му помогнемъ веднага, защото иначе ще умрѣ!“

„Въ такива важни моменти човѣкъ трѣбва да мисли бърже. Ясно бѣше, че прѣдстояха двѣ работи да се извършватъ — да се спрѣ кръвта и да се извика физическа помощ. Азъ трѣбваше да материализирамъ или Кирила или себе си, защото имаше нужда отъ физически рѣцѣ, които да прѣвържатъ веднага раната, и освѣнъ това, не бѣше злѣ бѣдното дѣте да *види* нѣкой живъ човѣкъ близо до себе си въ този моментъ. Азъ чувствувахъ, че нему безъ съмнѣние ще бѣде по-приятно да види Кирила при себе си, отколкото мене, а на мене сигурно ще бѣде по-лесно, отколкото на Кирила да достави физическата помощ, тъй че работата се раздѣли между двама ни.

„Планътъ излѣзе много сполучливъ. Азъ материализирахъ веднага малкия си другаръ (той не знае още да прави това за себе си) и му казахъ да вземе кърпичката на момчето, да завърже здраво бедрото, и да пристегне съ една прѣчка. „Нѣма ли да го поврѣди това?“ попита Кирилъ; но той стори казаното и кръвта спрѣ. Момчето бѣше въ полусъзнание и едва можеше да говори, но все пакъ гледаше свѣтящата малка фигура, що грижливо се бѣ навела надъ него, и попита „Да не си ангелъ, господине?“ Кирилъ се усмихна милозливо и му отговори, „Не, азъ съмъ едно момче, като тебе и дойдохъ да ти помогна“. Тогава азъ го оставихъ да утѣшава дѣтето, и се втурнахъ за майката, която живѣеше около километъръ далечъ отъ мѣстото.

«Никога не можете си прѣдстави, каква мъка имахъ да вкарамъ въ главата на тази жена мисълта, че нѣщо лошо става и че тя трѣбва да отиде и види, и затова и нѣма да ми повѣрвате; но най-послѣ тя захвърли на страна тиганя, който миеше, и каза високо: «не зная какво става съ мене, но азъ трѣбва да отида да намѣря дѣтето». Когато вече тръгна, мене не ми бѣше вече трудно да я водя макаръ прѣзъ всичкото врѣме да поддържахъ формата на Кирила съ моята волева сила, защото иначе можеше «ангела» веднага да изчезне отъ прѣдъ очитѣ на нещастното дѣте.

„Когато материализираме една форма, ние промѣняваме материята отъ нейното естествено състояние въ друго — нѣщо врѣменно противно на космичната воля, тъй да се каже, и ако си отведете ума даже и за една полусекунда, материята веднага се връща въ първоначалното си състояние съ свѣткавична бързина. Тъй че азъ не можахъ да дамъ повече отъ половината си внимание на жената, но все пакъ, както и да било, успѣхъ да я доведа на мѣстото, и, щомъ като тя извиваше около скалата, оставихъ Кирила да изчезне; но все пакъ тя го видѣ и сега селото има единъ отъ най-добрѣ засвидѣтелствуванитѣ разкази за ангелска помощ.

«Това стана сутринята рано, и сжщата вечеръ азъ погледнахъ (астрално) въ селото да видя какъ отива работата. Ржката и крака на момчето бѣха оправени и голѣмата рана добрѣ завързана; то лежеше на кревата блѣдо и слабо, но очевидно съ всички признаци на пълно оздравяне. Майката имаше при себе си нѣколко съсѣдки и имъ разказваше случката; и наистина страненъ разказъ бѣше той за тозова, който не знае истинската работа.

«Тя обясняваше съ много думи какъ не можела да разбере каква е работата, но чувствувала като че ли нѣщо ъ говори, че нѣщо лошо се случило съ дѣтето ъ, че тя трѣбва да върви да го търси; какъ въ първия моментъ помислила че е глупост и била готова да разпѣди това чувство, «но не можеше, трѣбваше да се върви». Тя разказа, че никакъ не може да си обясни защо е отишла именно около оная скала, а не по другъ нѣкой пѣтъ, а тъй просто

вървѣла, и когато се извила около жгѣла, видѣла го да лежи облегнатъ до единъ камѣкъ и до него колѣничило едно «много красиво дѣте, облѣчено въ бѣло и свѣтящо, съ розови странички и мили винени очи»; какъ ѝ се усмихнало «тъй нѣкакъ небесно», и току изведнажъ изчезнало — нѣщо, което въ първия моментъ озадачило, таа не знаела какво да мисли; и тогава изведнажъ се сѣтила каква била работата и паднала на колѣнѣ и благодарила на Бога, задѣто пратилъ единъ отъ своитѣ ангели да спаси бѣдното ѝ момче.

«Тогава тя разказа какъ, когато го взела, за да го отнесе дома, искала да му снесе кърпата, що тъй силно стѣгала бедрото му, но той не ѝ далъ, като казалъ, че ангелътъ го прѣвѣрзалъ и му заржчалъ да не го пипа; и какъ, когато послѣ разказала на лѣкара, той ѝ обяснилъ, че ако бѣше сторила това, момчето щѣло сигурно да умрѣ.

«Слѣдъ това тя повтори тази частъ отъ разказа, която се отнася до момчето — какъ въ момента, когато паднало, това малко мило ангелче дошло при него (той знае, че това наистина било ангелъ, тъй като видѣлъ отъ високата скала, че нѣмало никого наблизо цѣлъ километърънаоколо — само че не можелъ да разбере защо Ангелътъ нѣмалъ крилѣ, и казалъ, че било момче като него) — какъ го облѣгнало на скалата и му прѣвѣрзало бедрото, подиръ което започнало да му говори, че нѣмало защо да се безпокои, защото нѣкой другъ отишелъ за майка му, която скоро щѣла да дойде; какъ го цѣлунало и се стараяло да му достави всѣко удобство; какъ неговата мека, топла, малка ржка държала неговата прѣзъ всичкото врѣме, когато му разказвало странни и хубави разкази, които то не може добрѣ сега да си спомни, но знае, че сж били много добри, защото, когато ги слушало, било почти забравило болкитѣ си, докато дошла майка му, и какъ тогава то го увѣрило, че скоро ще оздравѣе, усмихнало се, стиснало му ржката и нѣкакъ си изведнажъ изчезнало.

«Отъ него врѣме въ това тихо село има едно особено религиозно възраждане! Свещеникътъ имъ обяснилъ, че това знаменито проявление на Божието Провидение сигурно ще да имъ послужи като знакъ, да упрекне присмѣхул-

ницитѣ и да докаже истинността на светото Писание и на християнската религия и, както се разбира, никой не вижда каква грамадна претенция се крие въ такова едно чудновато прѣдположение.

«Но ефектътъ върху дѣтето е билъ, безъ съмнѣние, добъръ, както морално, тъй и физически. По разказитѣ на всички, по-напрѣдъ то било едно безгрижно живо дѣте, но сега то чувствува, че «неговиятъ ангелъ» може да бжде близо до него въ всѣко врѣме, и то нѣма никога да каже или направи нѣщо грубо, мръсно или гнѣвно, да не би той да го види. Най-голѣмото му желание въ живота е единъ день да го види пакъ, и то знае, че когато умрѣ, неговото мило лице ще бжде първото, което ще го поздравя съ добръ дошелъ въ оня свѣтъ».

Наистина, една мила и патетична историйка! Извлечениятъ отъ случката моралъ, нѣкакъ си не подхожда, както на селенитѣ, тъй и на свещеника, но все пакъ поне свидѣтелството, че съществува нѣщо задъ материалния миръ, сигурно ще причини на хората повече добро, отколкото зло, и най-послѣ, разказътъ на майката бѣше съвършено вѣренъ, макаръ, съ повече знание, тя би си обяснила работитѣ малко по-иначе.

Единъ интересенъ фактъ, отпослѣ откритъ отъ автора на писаното въ неговитѣ изслѣдвания, иде да хвърли една добавъчна свѣтлина върху причината на подобни случки. Оказва се, че тѣзи двѣ момчета сж се срѣщали и другъ пкть. Прѣди нѣколко хиляди години това, което паднало отъ скалата, било робъ на другото, и еднажъ спасило живота на своя младъ господарь съ рискъ за своя, слѣдствие на което било освободено отъ робство. Сега, слѣдъ много години, господарьтъ не само заплаща своя дългъ по сжщия начинъ, но и дава на своя прѣдишенъ робъ единъ възвишенъ идеалъ и единъ тласкъ къмъ мораленъ животъ, който навѣрно ще измѣни цѣлото течение на бждащата му еволюция. Това ще потвърди истината, че никога едно добро дѣло не остава невъзнаградено отъ Карма, колкото и късно да стане това, че

«Макаръ мелницата Божия да мели бавно,

«Все пакъ тя мели много дребно;

«Макаръ длъжно да отлага Той,
«Все съ точностъ измелва всичко».

ГЛАВА VII.

Пръ единъ пожаръ.

Една друга работа, извършена отъ сщцото момче, Кирилъ, прѣдставлява случай почти еднакъвъ съ нѣкои отъ тѣзи, които цитирахъ отъ специално посветенитѣ на тѣхъ съчинения. Една вечеръ той и по-стариятъ му приятелъ, отивайки по своята обикновена работа, били привлечени отъ единъ голѣмъ пожаръ и се втурнали надолу къмъ земята да видятъ дали могатъ да помогнатъ нѣщо.

То било единъ грамаденъ ханъ на брѣга на едно голѣмо езеро. Зданието, многоетажно, съставлявало тритѣ страни на единъ квадратъ около една градина, нападена съ дървета и цвѣтя, четвъртата страна на който било езеро. Двѣтѣ крила отивали до самото езеро; грамаднитѣ издадени прозорци били надвѣсени надъ самата вода, тѣй щото едва оставало единъ тѣсенъ проходъ подъ тѣхъ отъ двѣтѣ страни.

Лицето и крилата били построени отъ дървенъ материалъ, тѣй щото когато огъня се появилъ, той се разширилъ съ невѣроятна бързина, и прѣди нашитѣ приятели да го видятъ въ своето астрално пжтешествие, цѣлото здание било вече въ пламъци. За щастие обитателитѣ му, съ изключение на едно малко момченце, били вече спасени, макаръ нѣкои да получили малки рани и изгаряния.

Нещастното дѣте било забравено въ една отъ горнитѣ стаи на лѣвото крило, защото родителитѣ му били нея вечеръ на балъ, и не знаели нищо за пожара, а естествено, другитѣ не могли да се сѣтятъ за него въ тази минута, освѣнъ когато било вече твърдѣ късно. Огънятъ тѣй билъ обгърналъ срѣдния етажъ, че не било възможно да се направи нищо, даже и ако бѣха си спомнили за него, тѣй като неговата стая била на горния етажъ отъ къмъ градината. Освѣнъ това то даже не подозирало за опасността, която го заплашвала, тѣй като задушливиятъ димъ

ставалъ все повече и повече гжстъ, докато то било почти задушено.

Въ това състояние го намѣрилъ Кирилъ, който се показва особено привързанъ къмъ дѣца въ нужда и опасностъ. Първо той се опиталъ да внуши на хората да си спомнятъ за момчето, но напраздно; обаче, както се виждало, едва ли било възможно по този начинъ да се помогне на дѣтето, тъй че това би било само едно напраздно губене на време. Тогава по-стариятъ работникъ материализиралъ, като прѣди, Кирила въ стаята на дѣтето и го накаралъ да събуди и изправи полузадушеното дѣте. Подиръ много усилия това било достигнато до една извѣстна степенъ, но момчето останало прѣзъ всичкото време като полузащемедено, тъй че трѣбвало и да бжде поддържано, ржководено и подпомагано на всѣка крачка.

Двѣтѣ момчета излѣзли изъ стаята въ централния коридоръ, който водѣлъ по дължината на цѣлото крило, но, като видѣли, че димътъ и пламъкътъ не били такива да пропуснатъ единъ живъ човѣкъ, Кирилъ повърналъ другарчето си назадъ въ стаята и оттамъ прѣзъ прозореца излѣзли на единъ камененъ корнизъ, около една стѣпка широко, който отивалъ навредъ подъ прозорцитѣ около зданието. Той водилъ другаря си по него, като самъ вървѣлъ по края на корниза полуувисналъ на въздуха, но винаги държейки се отъ външната страна, да не дава на другото да види височината, та да падне отъ уплаха.

Къмъ края на крилото най-близо до езерото, дѣто пожарътъ билъ най-слабъ, тѣ се изкачили прѣзъ другъ прозорецъ пакъ на сжщия етажъ и отъ тамъ стигнали до сжщия коридоръ съ надежда да намѣрятъ стѣлбата на края още не обзета отъ пламъцитѣ. Но и тя сжщо била непроходима. Тѣ се върнали пълзишкомъ по коридора, при което Кирилъ посвѣтвалъ другаря си да държи устата си близо до пода. По този начинъ тѣ стигнали до рѣшеточната клѣтка на елеватора на голѣмия кладенецъ въ сръдата на зданието.

Елеваторътъ билъ долу, но тѣ могли да се спуснатъ по вжтрѣшната мрѣжа, докато се намѣрили на стрѣхата на елеватора. И тамъ тѣ се намѣрили блокирани, но за

щастие Кирилъ забѣлѣзалъ една врата въ мрѣжата, прѣзъ която се отивало въ едно помѣщение тъкмо надъ партера. Прѣзъ него тѣ достигнали до единъ коридоръ, който прѣминали съ вече полузадушеното отъ дима момче; тогава тѣ прѣминали прѣзъ една отъ отсрѣщнитѣ стаи и най-послѣ, прѣзъ прозореца на покрива излѣзли на верандата, която се простирала по цѣлото продължение на зданието наравно съ първия етажъ, между него и градината.

Оставало само да се спуснатъ по единъ отъ стълбоветѣ на тази веранда и да се намѣрятъ въ градината, но даже и тамъ горещината била твърдѣ голѣма и опасността отъ рухването на стѣнитѣ била значителна. Затова Кирилъ се опиталъ да изведе другаря си навънъ отъ зданието покрай едното, а послѣ и покрай другото крило; но и въ двата случая пламъцитѣ, които изкачали изъ тѣхъ и тѣснотата на прохода имъ попрѣчили. За щастие тамъ имало нѣколко лодки привързани къмъ брѣга; тѣ отвързали една, влѣзли въ нея и я отблѣснали въ езерото.

Кирилъ мислилъ да изтеглятъ лодката откъмъ зданието и тамъ да остави на суша спасеното момче; но когато влѣзли малко навжтрѣ, тѣ приближили до единъ параходъ и били видѣни отъ намиращитѣ се на него — защото цѣлата сцена била добрѣ освѣтена отъ пламтящия ханъ, и всичко се виждало, като посрѣдъ бѣлъ день. Параходътъ се приближилъ да ги вземе, но когато моряцитѣ се спуснали долу да ги взематъ, вмѣсто двѣ, намѣрили само едно момче — защото по стариятъ приятель бърже оставилъ Кирила да се върне назадъ въ своята астрална форма, като разпрѣсналъ гжстата материя, която образувала врѣменно материалното тѣло, и затова той не билъ вече видимъ.

Разбира се, старателно било прѣтърсено навредъ, но никаква слѣда не се намѣрила отъ второто момче, и тѣй било заключено, че то трѣба да е паднало въ водата тъкмо въ момента, когато сж минавали покрай лодката. Спасеното дѣте веднага паднало въ най-дълбокъ сънь, когато се намѣрило въ безопасност на борда на парахода, тѣй че не сж могли да събератъ отъ него никакви свѣдения; всичко, що могло то да каже, било, че видѣло другарчето

си въ лодката при него въ момента, когато тѣ приближавали до парахода, но какво е станало съ него не знае.

Параходътъ билъ на пжтъ за едно пристанище около два дена далечъ, и се минало цѣла недѣля прѣди дѣтето да бжде повърнато на родителитѣ му, които, разбира се, го мислили изгубено въ пламъцитѣ, защото макаръ да било направено усилие да имъ се внуши, че дѣтето имъ е спасено, обаче било невъзможно да имъ се втълпи тази идея, тъй че човѣкъ може да си прѣдстави колко голѣма била радостъта имъ, когато намѣрили своето изгубено дѣте.

Момчето все още е живо и здраво, и никога не прѣстава да разказва за своето чудесно спасение. Много пжти то съжелява, дѣто добрия му приятелъ загиналъ тъй мистериозно въ самия моментъ, когато опасността била вече избѣгната. Наистина, то по нѣкога иска да каже, че може би той не е умрѣлъ — защото може би това е било едно загадъчно сжщество, но разбира се, тази идея прѣдизвиква у възрастнитѣ нищо друго освѣнъ една снизходителна усмивка. Кармичната връзка между него и спасителя му не е още намѣрена, но не ще съмнѣние, че трѣбва да има такава нѣгдѣ.

ГЛАВА IX.

Материализиране и прѣдаване по съотношенне.

Когато чуятъ за такива като горния случаи, ученицитѣ на Теософията често запитватъ, дали невидимиятъ помагачъ е напълно сигуренъ посрѣдъ такива сцени на смъртна опасностъ, дали, напимѣръ, самото момче, което е било материализирано съ цѣлъ да спаси другото отъ горящата кжща, не е било въ нѣкаква опасностъ — дали истинското му физическо тѣло, оставено да почива въ кжщи, нѣмаше да пострада по съотношение, ако материализираната му форма минѣше прѣзъ пламъцитѣ, или ако паднѣше отъ високия корнизъ, по който то вървѣло тъй безгрижно?

Това съотношение е единъ въпросъ крайно заплетенъ и труденъ, и ние не сме още въ състояние напълно да обяснимъ неговитѣ твърдѣ особени прояви. Наистина, за да се разбере добрѣ работата, може би ще бжде необхо-

димо да се разбератъ законитѣ на симпатическитѣ трептения на повече полета, отколкото само на едно. Все пакъ ние знаемъ нѣкои отъ условията, при които става проявата, както и тѣзи, при които тя не е възможна; и азъ мисля, че при дадения случай това е било абсолютно невъзможно.

За да се види защо това е така, трѣбва първо да си спомнимъ, че има най-малко три добръ известни вариации материализиране, които всѣки, който има обширна опитност по спиритизма, трѣбва да знае. Азъ нѣмамъ за цѣль да давамъ обяснения като какъ се произвеждатъ тѣзи три вариации, а просто отбѣлзвамъ единъ известенъ вече фактъ.

1. Има материализиране, което, макаръ осѣзателно, е невидимо за обикновеното физическо зрѣние. Отъ тази природа сж невидимитѣ ржцѣ, които тѣй често улавятъ ржцѣтѣ на присѣтстващитѣ на сеанса, или плѣскатъ шамари; които по нѣкога носятъ физически прѣдмети изъ стаята или чукатъ подъ маситѣ — макаръ, разбира се, това послѣдното да е лесно достижимо и безъ нѣкаква материализирана ржка.

2. Има материализиране което, макаръ видимо, е неосѣзаемо — форми, видими на сеанситѣ, но прѣзъ които ржцѣтѣ минаватъ, като прѣзъ празенъ въздухъ. Въ нѣкои случаи тази вариация бива очевидно смѣтна, но въ други, фигурата бива тѣй нормална, че човѣкъ не може да се съмнѣва въ нейната солидность, докато не приближи и лично опита.

3. Има пълно материализиране, което е и видимо и осѣзателно; то не само че носи вѣнкашната прилика на вашия починалъ приятелъ, но и ви стиска ржката сжщо тѣй, както знаете, че е правилъ той и прѣди.

Има много основания да се заключи, че пострадането на сжщинското тѣло по съотношение става при условията, които придружаватъ случаетѣ отъ третия видъ материализация, обаче това е невъзможно съ тѣзи отъ другитѣ два вида. Въ случая съ момчето-помагачъ, вѣроятно не третия видъ материализация е билъ употребенъ, защото въ такива случаи винаги най-старателно се избѣгва харченето на повече енергия, отколкото е необхо-

димо, за да се постигне желаният резултатъ, а очевидно е, че по-малко енергия се харчи при частична материализация, отколкото при пълна такава. Въроятно въ случая съ нашия малък помагачъ пълно материализирана е била само неговата ржка, за да води нещастното си другарче, обаче всичката останала частъ, макаръ да е изглеждала напълно нормална, не е била освѣнъ само видима.

Но вънъ отъ тази въроятностъ, има още една точка за вземане подъ внимание. При пълна материализация, безразлично дали явяващия се е умрѣлъ или живъ, необходима е за цѣлѣта физическа материя. На спиритическитѣ сеанси тази материя се взема най-вече изъ етерния двойникъ на медиума — понѣкога даже и изъ физическото му тѣло сжщо тѣй, както въ извѣстни случаи, дѣто медиумовото тѣло е намалявало твърдѣ много по тегло прѣзъ врѣме на сеанса.

Ржководителитѣ на сеанситѣ употребяватъ тази метода, когато могатъ да се намѣрятъ медиуми, тѣй като тогава материализацията става най-лесно. Въ такъвъ случай слѣдствието е, че една много тѣсна връзка се установява между медиума и материализираното тѣло, и тогава именно пострадаването по съотношение бива най-сигурно. Ако, напри мѣръ, бждатъ почернени ржцѣтѣ на материализираното тѣло, тази чернина ще се намѣри на ржцѣтѣ на медиума, макаръ той да е билъ най-сигурно заключенъ въ мѣсто, дѣто всѣка игра е абсолютно невъзможна. Направена ли бжде нѣкоя поврѣда на материализираната форма, тази поврѣда ще се появи най-точно и на съотвѣтната частъ на медиумовото тѣло.

Обаче съвсѣмъ иначе е било въ случая, който сега разглеждаме. Кирилъ е билъ хиляди километри далечъ отъ своето физическо тѣло, и затова е било невъзможно за приятеля му да изтегли етерна материя отъ него, като се оставятъ настрана правилата, по които ученицитѣ на великитѣ Учители на Мждростѣта извършватъ своята благородна помагаческа работа, споредъ които най-строго е за прѣтено, даже и за най-благородни цѣли, да се излага на такъвъ процесъ тѣлото на когото и да било. При това, то е било съвсѣмъ непотрѣбно, тѣй като тайновѣдецѣтъ може

да употреби една много по-безопасна метода, съ която той разполага — може да вземе етеръ или даже физически въздухъ отъ самото мѣсто на дѣйствие, и да ги сгъсти въ нуждната форма. Това нѣщо, разбира се, е невъзможно за обикновенитѣ хора, каквито повече се явяватъ на сеанситѣ като духове-ржководители, обаче то не прѣдставлява никаква трудностъ за боравещия съ тайновѣдната химия.

Но нека отбѣлѣжимъ разликата въ полученитѣ резултати. Въ случая съ медиума ние имаме една материализирана форма въ възможно най-близка връзка съ физическото тѣло, образувана отъ самата негова материя, и слѣдователно, въ условия напълно пригодни за едно прѣдаване по съотношение. Въ случая съ помагача ние имаме наистина едно възпроизвеждане на физическото тѣло, но то е създадено съ умствено усилие отъ материя съвсѣмъ чужда на това тѣло, и въ случая, едно прѣдаване на поврѣда може да стане толкова, колкото поврѣдата на една мраморна статуя би се прѣдала на човѣка, когото тя прѣдставлява. Тѣй че минаване прѣзъ пламъци или падане отъ високо не могатъ да прѣдставляватъ никаква опасностъ за помагача; читателтъ по-нататъкъ (гл. XI) даже ще срѣщне случай, въ който единъ другъ отъ групата помагачи, макаръ материализиранъ, е слѣзълъ заедно съ потъващия параходъ подъ водата безъ нѣкаква поврѣда на своето собствено физическо тѣло.

Въ двата описани случая на помощъ ще се забѣлѣжи, че Кирилъ не е билъ способенъ самъ да се материализира, и че това трѣбвало да извърши по-стария му другаръ. Заслужава да се разкаже още една негова опитностъ, защото тя ни дава случай, въ който може да се види, какъ отъ състрадание и упражнение на волята, той е билъ способенъ да се яви тамъ — случай малко-много приличенъ на този съ майката, чиято любовъ ѝ дала възможностъ да се покаже съ цѣль да запази живота на своитѣ мили дѣца.

Колкото и да е необяснимо, все пакъ вѣрно е, че волята има нѣкаква неограничена власть надъ материята отъ всичкитѣ минове, тѣй че стига само тя да е достатъчно силна, и вие ще постигнете каквито щете резултати чрѣзъ нейното непосредствено упражнение, даже и когато при-

тежательтъ на тази воля никакъ не знае като какъ мисълта извършва своята работа. Ние имаме доста основания да заключимъ, че тази сила е дѣйствителна Въ случаитѣ на материализация, макаръ обикновено това да е едно изкуство, което трѣбва да се изучи, както всѣко друго. Сигурно обикновениятъ човѣкъ въ астралния миръ ще може толкова да материализира себе си и безъ прѣдварително да е научилъ какъ се прави това, колкото обикновениятъ човѣкъ въ сжщия този миръ може да свири на цигулка безъ прѣдварително да се е училъ; но има нѣкои изключителни случаи, както ще видимъ въ слѣдния разказъ.

ГЛАВА X.

✓ Двамата братя.

Този разказъ е прѣдаденъ съ The Theosophical Review, ноември 1897, стр. 229, отъ едно перо съ много по-голѣма драматическа способностъ, отколкото моето и съ едно богатство отъ подробности, за които нѣма мѣсто тукъ. Азъ бихъ изпратилъ моитѣ читатели при този отчетъ, тъй като по необходимостъ тукъ не ще дадемъ нищо повече отъ едно просто очертание, толкова кратко, колкото ясността позволи. Разбира се, даденитѣ имена сж измислени, но подробноститѣ сж прѣдадени съ най-строга точностъ.

Нашитѣ драматически лица сж двама братя, синове на единъ провинциалистъ — Ланцело, на четирнадесетъ и Валтеръ, на единадесетъ години — твърдѣ добри дѣца съ обикновено здраве и мжжки типъ, подобно на стотини други отъ тази прѣкрасна страна, безъ нѣкои особени психически дарби, освѣнъ дѣто иматъ голѣма частъ кръвъ въ себе си. Може би най-отличителната имъ черта е била силната привързаностъ помежду имъ, защото тѣ били нераздѣлни — никой отъ тѣхъ не би отишелъ нигдѣ безъ другия, и младиятъ боготворилъ по-стария.

Единъ нещастенъ день Ланцело билъ завлеченъ отъ своето конче и умъртвенъ, и за Валтера свѣтътъ станалъ пустъ. Мжката му била тъй дѣйствителна и ужасна, че не можалъ нито да яде, ни да спи, и майката и бавачката се

намѣрили въ чудо какво да правятъ съ него. Той билъ просто глухъ, къмъ увѣщания, както и къмъ укоръ; когато му казали, че скърбта е грѣхъ, и че братъ му е на небето, той просто отговорилъ, че тѣ не сж сигурни въ това, и че даже ако това е вѣрно, той знае, че Ланцело не може да бжде тамъ щастливъ безъ него, както той не е тукъ долу безъ Ланцело.

Колкото и невѣроятно и да изглежда това, бѣдното дѣте просто умираше отъ тжга, и това, което правило случая още повече трогателенъ, било факта, че, безъ той да знаеалъ, братъ му стоялъ близо до него прѣзъ всичкото врѣме, зритель на неговата мжка и билъ полуотчаянъ поради неуспѣха, който ималъ много пжти въ опита си да се доближи до него и да му говори.

Работитѣ все си продължавали въ сжщото сърдце-раздирателно състояние до третата вечеръ слѣдъ смъртта, когато Кириловото внимание било привлечено отъ двамата братя. Какъ е станало да ги срѣщне — той не може каза: „Просто минавалъ покрай тамъ“, казва; но сигурно волята на Владицитѣ на Състраданието сж го завели тамъ. Бѣдниятъ Валтеръ лежалъ като убитъ, но безъ да може да заспи — самъ съ своето отчаяние, доколкото той знаеалъ, макаръ прѣзъ всичкото врѣме страдащиятъ му братъ да стоялъ близо до него. Ланцело, свободенъ отъ веригитѣ на плътта, можалъ да вижда и чува Кирила, тъй че очевидно първата работа на послѣдния била да го утѣши, като му обѣщае срѣща и продължаване на другарство съ брата му.

Щомъ като умѣтъ на умрѣлото момче билъ зарадванъ отъ надеждата, Кирилъ се обърналъ къмъ живото и се опиталъ съ всичката си сила да му внуши, че братъ му стои до него, не умрѣлъ, а живъ и все тъй любящъ, както прѣди. Но всичкитѣ му усилия били напусто; тжпата апатия на тжгата тъй много била замѣглила ума на Валтера, че никакви внушения не могли да влѣзатъ отвънъ, и Кирилъ не знаеалъ що да прави. Но тъй дълбоко той билъ трогнатъ отъ гледката, тъй силна била симпатията му и толкова твърдо рѣшението му да помогне по нѣкой начинъ, колкото и усилия да се искатъ отъ него, че (даже

и до днесъ той не може да каже какъ) той се видѣлъ въ състояние да говори на опечаленото дѣте (т. е. материализиралъ се).

Като оставилъ настрана Валтеровитѣ въпроси, кой е той и какъ е дошелъ при него, той пристѣпилъ направо къмъ важното, като му казалъ, че братъ му стои до него, опитвайки се съ всички усилия да му внуши своето присѣствие и своето желание да го утѣши. Малкиятъ Валтеръ искалъ, но едва смѣялъ да вѣрва; но Кириловото усилено настояване успѣло да побѣди съмнѣнията му най-послѣ, и той казалъ:

„О, азъ Ви вѣрвамъ, защото Вие сте тѣй благороденъ; но ако само да можахъ да го видя, азъ ще зная, тогава ще бжда напълно сигуренъ; и ако само можахъ да чуя гласа му да ми каже, че е щастливъ, азъ нѣма да мисля за дѣто е заминалъ отъ земята“.

Макаръ да бѣше още новъ въ тѣзи нѣща, Кириль разбираше достатъчно отъ работата, за да разбере, че Валтеровото желание не е таково, което обикновено се удовлетворява, и билъ вече започналъ съ съжаление да му казва тоза, когато изведнажъ почувствувалъ едно присѣствие, което всички познаватъ, и макаръ да не чулъ думи, но внушена му била мисль, щото вмѣсто това, което искалъ да каже, да обѣщае на Валтера удовлетворение на желанието му. „Почакайте докато дойда пакъ, казалъ той, и Вие ще го видите тогава“. И изчезналъ.

Внушението на Учителя му показало какво да стори и какъ да постѣпи, и той се втурналъ да търси по-възрастния си приятель, който тѣй често му е помагалъ. Този послѣдниятъ не билъ още отишелъ да спи, но като чулъ Кириловото усилено викане, веднага го придружилъ и подиръ нѣколко минути се намѣрили при Валтеровото легло. Бѣдното дѣте току-що било започнало да вѣрва, че явяването било само единъ сладъкъ сънъ, и радостта отъ виждането Кирила изново била наистина една приятна гледка. Но колко по-мила била картината една минута посетнѣ, когато, въ изпълнение на една дума отъ Учителя, по-стариятъ работникъ материализиралъ Ланцело, и живиятъ и мъртвиятъ стояли изново ржка въ ржка!

Наистина, тжгата и на двамата братя била прѣвърната въ неизговорима радостъ, и повторно тѣ си дали дума, че нѣма вече да се мжчатъ, тѣй като знаятъ, че смъртъта нѣма сила да ги раздѣли. Тѣхното щастие не било помрачено и отъ старателното изложение на Кирила, внушено му отъ по-стария, че това странно физическо срѣщане не ще може вече да се повтори, но че прѣзъ всичкото врѣме Ланцело ще бжде близо до Валгера, и всѣка ноцъ послѣдниятъ ще излиза изъ своето тѣло и ще бжде съзнателно съ своя братъ.

Като чулъ това, успокоенъ, бѣдниятъ изморенъ Валтеръ този часъ заспалъ, увѣрилъ се въ истината и билъ крайно очуденъ съ каква леснина и бързина той и братъ му могатъ да хвърчатъ отъ едно мѣсто на друго. Кирилъ благоразумно го прѣдупрѣдилъ, че той навѣрно ще забрави много отъ своя свободенъ животъ, когато се събуди слѣдния день; но за голѣмо щастие той *не* забравилъ, както мнозина отъ насъ правятъ. Може би, великата радостъ е нѣкакъ-си събудила скрититѣ душевни способности, които принадлежатъ на келтската кръвь; както и да е, той не забравилъ нищо отъ случилото се, и слѣдната сутринъ очудилъ всички съ своята промѣна и още повече съ страннитѣ си разкази, които впрочемъ злѣ му послужили.

Родителитѣ му помислили, че скърбъта помрачила разсждъка на тѣхното дѣте, а тѣй като той сега е единкиятъ наследникъ, тѣ слѣдили внимателно и безпокойно за по-нататъшни признаци на лудостъ, каквито за щастие тѣ не видѣли. Тѣ все още го мислятъ за ненормаленъ въ това отношение, макаръ напълно да признаватъ, че това „нещастие“ спасило живота му; но старата му бавачка, която е католичка, е *напълно увѣрена*, че всичко, що той казва, е вѣрно — че Господъ Исусъ, който нѣкога самъ е билъ дѣте, се е съжалилъ надъ умиращото отъ скърбъ дѣте и е пратилъ единъ отъ своитѣ ангели да доведе брата му назадъ при него за награда на любовта му, която е била по-силна отъ смъртъта. По нѣкога популярното суевѣрие стои по-близо до сърцето на нѣщата, отколкото образованиятъ скептицизъмъ!

Разказътъ не се спира тукъ, защото добрата работа, започната нея вечеръ, все още продължава и прогрессира,

и не се знае докъдѣ може да се прострѣ влиянието на тази случка. Еднажъ тѣй събудено, Валтеровото астрално съзнание продължава все така да работи; всѣка сутринь той си спомня това, което е вършилъ прѣзъ нощъта заедно съ своя братъ; всѣка нощъ тѣ срѣщатъ тѣхния милъ Кириль, отъ когото сж научили толкова много нѣща изъ чудесния новъ миръ, що сега лежи откритъ прѣдъ тѣхъ, а сжщо и за другитѣ миpове, що идатъ слѣдъ този. Подъ Кириловото ржководство тѣ, както мъртвия, тѣй и живия, станаха двама ревностни и старателни членове на групата помагачи; и навѣрно за много години още — докато Ланцеловото жизнено младо астрално тѣло се изхарчи — много умиращи дѣца ще бждатъ признателни на тѣзи трима, които се опитватъ да прѣдадатъ на другитѣ души нѣщо отъ радостъта, която пълни сърцата имъ.

Не само за мъртвитѣ сж полезни тѣзи млади работници, защото тѣ търсиха и намѣриха и други живи дѣца, които проявяватъ съзнание въ астралния миръ прѣзъ врѣме на спане; и единъ, поне, отъ тѣзи, които тѣ доведоха при Кирила, вече се оказа цѣненъ младъ работникъ въ дѣтската група, а сжщеврѣменно и добъръ приятель тукъ долу на земята.

Тѣзи, за които всичкитѣ настоящи идеи сж нови, трудно могатъ да разбератъ, какъ дѣцага могатъ да работятъ нѣщо въ астралния животъ. Като знаемъ, казватъ тѣ, че астралното тѣло на дѣтето трѣбва да бжде неразвито, и отъ това Егото бива ограничено въ астралния миръ сжщо както и на физическия, то каква работа може да върши едно такова Его, какъ може то да бжде способно да помага за напрѣдването на духовната, умствената и моралната еволюция на човѣчеството, което било, казватъ, главната работа на помагачитѣ?

Когато, наскоро подиръ публикуването на една подобна случка въ нашето списание, такъвъ въпросъ бѣ зададенъ, азъ го пратихъ на Кирила, да видя какъ той ще отговори на него; и отговорътъ му бѣ слѣдния:

«Много вѣрно е, както казва писателя, че азъ съмъ дѣте, зная още твърдѣ малко, и че ще бжда отъ по-голѣма полза, когато ще зная за напрѣдъ повече. При все това

азъ мога все-таки да работя, тъй като има много и много още хора, които не знаятъ нищо за Теософията, макаръ да знаятъ много повече отъ мене по много други въпроси. И вие знаете, че когато искате да отидете на нѣкое мѣсто, едно малко момче, което знае пжтя, ще направи повече за васъ, отколкото стотини мъдри хора, които не го знаятъ».

Можемъ да прибавимъ още, че когато едно дѣте бжде събудено на астралния миръ, развитието на астралното тѣло върви тъй бърже, че то скоро достига до състояние не по-долно отъ това на възрастния, и разбира се, ще надмине и най-мъдриятъ човѣкъ, който още не е събуденъ. Но, докато Азътъ, който се проявява чрезъ дѣтското тѣло, не притежава необходимитѣ качества за едно рѣшително любовно разположение, нито ги е проявилъ ясно въ миналото си съществуване, никой тайновѣдецъ нѣма да поеме върху си сериозната отговорност да го събуди на астралния миръ. Но когато тѣхната Карма позволява да бждатъ събудени, дѣцата често се оказватъ много добри помагачи и се хвърлятъ въ новата работа съ пълна прѣданостъ. И тъй се изпълва още еднажъ старото пророчество, «едно малко дѣте ще ги води».

Другъ единъ въпросъ, който самъ се подига въ ума на читателя е този: щомъ като Кирилъ е билъ способенъ да се материализира съ силата на своята любовъ и воля, не е ли странно, че Ланцело, който толкова страстно се е опитвалъ да влѣзе въ сношение съ брата си, не е успѣлъ да направи същото?

Разбира се, не е трудно да се види защо бѣдния Ланцело не е билъ способенъ да се разговаря съ брата си, защото тази неспособностъ е именно нормалното условие на работата; чудното е, че Кирилъ е билъ способенъ да се материализира, а не че Ланцело не е можалъ да стори това. Обаче, не само чувствата на Кирила сж били силни, но той сжщо е знаялъ какво собствено желае, знаялъ е, че подобно нѣщо като материализиране е възможно и е ималъ поне обща идея като какъ това може да се направи, когато, естествено, Ланцело не е знаялъ нищо отъ това тогава, макаръ сега да знае вече.

ГЛАВА XI.

Корабокрушения и катастрофи.

Понѣкога помагачитѣ могатъ да прѣдотвратятъ нѣкоя наближаваща катастрофа. Много пжти, когато нѣкой параходъ бива отвлеченъ далечъ отъ своя пжть отъ нѣкое неизвѣстно течение или отъ погрѣшни изчисления на капитана си и, слѣдователно, върви къмъ нѣкоя сериозна опасностъ, помагачитѣ сж могли да спасятъ парахода чрѣзъ настойчиви внушения на капитана, че има нѣщо лошо да стане; и макаръ обикновено това се възприема като едно смжтно усѣщане вслѣдствие грубостъта на физическия мозъкъ, но ако то се повтаря много пжти, сигурно най-послѣ обръща вниманието на капитана, за да вземе мѣрките, които сами му се натрапватъ.

Въ единъ случай, напримѣръ, стопанинътъ на единъ корабъ бѣше много по-близо до брѣга, отколкото той прѣдполагаше. Много и много пжти му биде внушено да спусне сондата и измѣри дълбочината, и макаръ да се противѣше на това внушение за извѣстно врѣме, като излишно и абсурдно, той най-послѣ даде своята колеблива заповѣдь. Резултатътъ отъ мѣренето го удиви, той изведнажъ повърна своя корабъ настрани отъ брѣга и су-тринътъ за него бѣше много ясно, отъ каква ужасна участь го е избавило това внушение.

Обаче, често нѣкоя катастрофа е кармична по своята природа и слѣдователно не може да бжде избѣгната; но отъ това не трѣбва да се заключава, че никаква помощъ въ такъвъ случай не трѣбва да се даде. Може би хората сж прѣдначени да умратъ, и, слѣдователно, не могатъ да бждатъ спасени отъ смъртъта, но въ много случаи тѣ могатъ да бждатъ приготвени за това, а сжщо може да имъ се помогне и отвждъ смъртъта. Наистина, може да се каже съ положителностъ, че всѣки пжть, когато има да стане нѣйдѣ голѣма катастрофа, бива и изпращана специална помощъ.

Два недавнашни случаи, въ които бѣ дадена помощъ, бѣха потъването на The Drummond Castle близо до Ушанския носъ, и ужасния циклонъ, който разруши града Сентъ

Луисъ въ Америка. И въ двата тѣзи случая, по една дадена бѣлѣжка, помагачитѣ направиха всичко, що можахъ, за да успокоятъ и ободрятъ умоветѣ на хората, така че, когато катастрофата дойде, тѣ я посрѣщнаха повече подготвени, отколкото иначе щѣха да бждатъ. Естествено, по-големата частъ отъ работата съ жертвитѣ бѣ извършена на астралния миръ, слѣдъ като бѣха напуснали физическия си тѣла; но за това ще говоримъ по-послѣ.

Съ болка на сърцето може човѣкъ да разкаже какъ, когато нѣкоя катастрофа приближава, помагачитѣ срѣщатъ голѣма спѣнка въ изпълнението на своята благородна мисия въ ужасната паника между тѣзи, които се застрашаватъ отъ опасността. Много параходи сж потъвали съ всички хора на него, дошли до полуда отъ опасността, тѣй щото нѣ само въ врѣме на катастрофата, но и за дълго врѣме послѣ, нещастнитѣ не сж били въ състояние да възприематъ нѣщо.

Ако нѣкога се случи, щото нѣкой отъ насъ да се намѣри прѣдъ опасностъ, която не може да се избѣгне, нека се опита да си спомни тогава, че помощъ сигурно стои близо до него и че той може да улесни или затрудни работата на помагачитѣ. Ако гледаме на опасността хладно и смѣло, помняйки, че истицкото Его по никой начинъ не може да бжде поврѣдено отъ нея, тогава умътъ бива подготвенъ да получи ржководството, което помагачитѣ се опитватъ да дадатъ; и това е най-доброто за насъ, безразлично дали цѣлътъ на помощта е да ни отърве отъ смъртта, или пъкъ, ако това е невъзможно, да ни прѣведе спокойно прѣзъ нея.

Помощъ отъ послѣдния родъ не рѣдко е била давана, както на отдѣлни личности, тѣй и при общи катастрофи. Ще бжде достатъчно да разкажа само единъ примѣръ, за да илюстрирамъ какво разбирамъ подъ това. Въ една отъ голѣмитѣ бури, които тревожеха нашитѣ брѣгове прѣди нѣколко врѣме, случи се, че една лодка била настигната отъ бурята посрѣдъ открито море. Имало само двама души въ нея: единъ старъ рибаръ и едно момче. Стариятъ успѣлъ да се придържи за нѣколко врѣме въ обърнатата лодка, но никаква физическа помощъ не можала да се очаква, даже и ако да е имало такава наблизко, защото въ такава

буря абсолютно нищо не може да се направи. Тъй че рибарът виждалъ ясно, какво нѣма никаква надежда за избѣгване нещастieto, което било само въпросъ на време. Ужасътъ му билъ голѣмъ прѣдъ гледката, особено подъ впечатлението на грозната пустиня на обширното море; не по-малко мисълта му била тревожна отъ грижата за жена му и сѣмейството му, както и отъ картината на мизерията слѣдъ нежданото му загинване

Единъ прѣходящъ помагачъ, жена, като видѣла всичко това, помислила да го успокои, но като видѣла, че умътъ му е твърдѣ много развълнуванъ, за да може да възприеме влиянието, тя намѣрила за добръ да му се покаже съ цѣль по-добръ да му помогне. Като разказваше случая подиръ това, тя казва, че промѣната по лицето на рибаря при виждането ѝ било нѣщо чудесно и прѣкрасно; гледайки свѣтящата фигура върху лодката надъ себе си, той не можель да не мисли, че нѣкой ангелъ е пратенъ да го утѣши въ нуждата му и за това чувствуваль, че той не само лесно ще бжде прѣведенъ прѣзъ вратитѣ на смъртта, но и неговото сѣмейство нѣма да бжде оставена подиръ него. Тъй че, когато смъртта дошла подиръ нѣколко момента, умътъ му билъ въ едно настроение съвсѣмъ различно отъ това на ужасъ и забъркване, въ което по-напрѣдъ се намираль; и естествено, когато дошелъ на себе си въ астралния миръ и намѣрилъ «ангела» да стои до него, той се почувствуваль като у дома си съ нея, и билъ приготвенъ да възприеме нейнитѣ наставления относительно новия животъ.

Малко време по-сетнѣ сѣщия помагачъ бѣше ангирианъ съ една друга работа отъ подобенъ характеръ, която тя прѣдава въ слѣдното писмо:

«Вие си спомняте за оня параходъ, който потъна въ време на циклона къмъ края на ноемврий; азъ влѣзнахъ въ една каюта, дѣто около една дузина жени бѣха затворени и ги намѣрихъ да викатъ, плачатъ, и треператъ отъ страхъ — ужасна картина. Параходътъ трѣбваше да потъне — помощъ не бѣ възможна — и въ такова едно състояние на ума да прѣмине човѣкъ въ отвѣдния животъ е нѣщо най-малко желателно. Тъй че, за да ги успокоя,

азъ се материализирахъ, и, разбира се, тѣ ме взеха за ангелъ. Бѣднитѣ, всички паднаха на колѣнѣ и ме молѣха да ги спася, и една бѣдна майка ми подаде своето пеленаче, молейки ме поне него да спася. Тѣ скоро се успокоиха посрѣдъ разговора, и малкото сжщество заспа на ржцѣтѣ ми усмихнато; наскоро подиръ него заспаха мирно и тѣ, и азъ изпълнихъ умоветѣ имъ съ мисли за небесния миръ. тѣй че тѣ не се събудиха, докато парахода не се изгуби подъ вълнитѣ. Азъ отидохъ съ тѣхъ надолу да усигуря тѣхното спане до послѣдния моментъ, и тѣ никакъ не мръднаха, когато сънътъ имъ не прѣмина въ смъртъ».

Очевидно, въ този случай тѣзи, които бѣха по този начинъ подпомогнати, не само сж имали щастието да бждатъ приготвени да посрѣщнатъ смъртъта спокойно и съ надежда, но сжщо и още по-важното — да бждатъ посрѣщнати на другия брѣгъ отъ тогова, когото тѣ вече обичатъ и вѣрватъ, този, който напълно разбира тоя новъ за тѣхъ миръ, и е могълъ не само да ги увѣри въ тѣхната сигурность тамъ, но и да ги настави какъ да наредятъ свия животъ при тѣзи съвсѣмъ нови условия. И това ни довежда до разглеждането една отъ най-широкитѣ и най-важни области на работата на невидимитѣ помагачи — ржководството и помощта, които могатъ да окажатъ на умрѣлитѣ.

ГЛАВА XII.

Работата между умрѣлитѣ.

Една отъ многото злини, които се явяватъ като слѣдствие на абсурдно-погрѣшното учение за условията на живота послѣ смъртъ, за голѣмо съжаление твърдѣ популярно между западния свѣтъ, е тази, че тѣзи, които сж хвърлили своята смъртна черупка, обикновено биватъ твърдѣ много забъркани и твърдѣ сериозно уплашени отъ това, дѣто намиратъ, че тамъ всичко е съвсѣмъ различно отъ онова, което религиитѣ сж ги карали да ожидать. Умственото настроение на голѣмо болшинство отъ тѣзи хора бѣше добрѣ илюстрирано прѣди нѣколко дена отъ единъ английски генералъ, който три дена слѣдъ смъртъта си

срѣщналъ единъ отъ групата помагачи, когото познавалъ въ физическия животъ. Като изказалъ своето голѣмо утѣшение, задѣго най-послѣ намѣрилъ одного, съ когото да може да говори, първата му бѣлѣжка била: „Но ако съмъ умрѣлъ, гдѣ съмъ? Защото, ако това е рая — не е Богъ-знае какво нѣщо: ако ли е пѣкъ ада — той е по-добъръ отколкото ожидахъ“!

Но, за голѣмо съжаление, една много голѣма частъ отъ умрѣлитѣ поглеждатъ на нѣщата по-малко философски. Тѣ сж учили, че всички хора сж прѣдзначени за вѣчния огънь, освѣнъ една малка група, които сж свѣрхчовѣшки добри; и тѣй като едно даже слабо себеизслѣдване ги увѣрило, че тѣ не сж отъ тази послѣдната катеория, тѣ твърдѣ често се намиратъ въ състоянието на панически ужасъ, опасявайки се всѣки моментъ да не би новия свѣтъ, въ който сега се намиратъ, изведнажъ да се разтвори и тѣ да се намѣрятъ неочаквано въ ноктитѣ на дявола, въ когото тѣ тѣй сериозно сж били учени да вѣрватъ. Въ много случаи тѣ прѣкарватъ дълги периоди отъ остра умствена болка прѣди да се освободятъ отъ фаталното влияние на тази богохулна докрина за вѣчно наказание — прѣди да разбератъ, че свѣтътъ се управлява, не споредъ каприза на единъ отвратителенъ демонъ, който се наслаждава отъ хорскитѣ страдания, но споредъ единъ доброжелателенъ и чудесно търпеливъ законъ на еволюцията, който е дѣйствително абсолютно справедливъ, но който въ сжщото врѣме дава на човѣка много и много случаи да продължи своя прогресъ, ако той само е готовъ да се възползува отъ всѣка стадия на своето развитие.

Правдата изисква да го кажемъ, че само между тѣй нарѣченитѣ протестантски общини това ужасно зло взема своята най-печална форма. Великата Римо-Католическа Църква съ своето учение за Чистилището се твърдѣ много приближава до идеята за астралния миръ, и нейнитѣ прѣдани членове схващатъ добрѣ, че състоянието, въ което намиратъ себе си наскоро слѣдъ смъртъта, е врѣменно само, и че тѣхната работа се състои въ това да се поставятъ да изчигнатъ себе си надъ него, колкото се може по-скоро посрѣдствомъ усиленъ духовенъ стремежъ, при-

емайки всѣка мъжа, която имъ дойде, като необходима за изхарчването на несъвършенствата въ тѣхния характеръ прѣди да могатъ да минатъ въ по-висшиятъ и по-свѣтли области.

Отъ горното много ясно се вижда, че има твърдѣ много работа за помагачитѣ между наскоро умрѣлитѣ, защото въ повечето случаи тѣ иматъ нужда да бждатъ успокоени, насърчени и поучени. Въ астралния миръ, както и въ физическия, има мнозина, които твърдѣ малко сж разположени да се поучатъ отъ тѣзи, които знаятъ повече отъ тѣхъ; но все пакъ самата странность на условията, които ги окръжаватъ, заставятъ мнозина отъ умрѣлитѣ да търсятъ ръководството на тѣзи, за които тия условия очевидно сж познати; и за мнозина стоенето въ този миръ е било скжсявано благодарение на усилието на групата отъ ене лични работници.

Разбира се, никога не трѣбва да се мисли, че кармата на човѣка може по нѣкой начинъ да се измѣни; той си е приготвилъ прѣзъ земния животъ едно астрално тѣло съ извѣстна плътность, и докато това тѣло не бжде разложено, той не може да прѣмине въ слѣдващия, небесния миръ; но той нѣма защо да продължава необходимия за този процесъ периодъ, вземайки ед о неподходяще настроение.

Ученицитѣ на Теософията трѣбва ясно да схванатъ истината, че продължителността на астралния животъ слѣдъ захвърлянето на физическото тѣло зависи главно отъ два фактора — природата на миналия физически животъ, и настроението на ума подиръ това, което наричаме смъртъ. Прѣзъ врѣме на физическия си животъ човѣкъ постоянно влияе върху постройката на своето астрално тѣло. Той му влияе непосредствено чрѣзъ страститѣ, емоциитѣ и желанията, на които той позволява да го завладѣватъ; той му влияе и посрѣдствено съ мислитѣ си отъ горѣ и съ характера на своя земенъ животъ — въздържание или несдържаность, чистота или нечистота, храна и питее.

Ако чрѣзъ постоянство въ нѣкой отъ недостойнитѣ пжтища единъ човѣкъ бжде толкова глупавъ да си построи

едно грубо и плътно астрално тѣло, привикнало да отговаря само на най-низшитѣ трептения отъ астралния миръ, то той ще намѣри себе си послѣ смъртта привързанъ къмъ този сжщия миръ прѣзъ врѣмето на дългия и бавенъ процесъ на разрушението на това тѣло. Отъ друга страна, ако чрѣзъ чистъ и въздържанъ животоъ той си построи едно астрално тѣло съставено главно отъ чиста материя, то той ще има много по-малко тревоги и безпокойства, и очистването му ще стане много по-бърже и по-лесно.

Това въобще добрѣ се разбира отъ мнозина, но вториятъ великъ факторъ — настроението на ума слѣдъ смъртта — често се забравя. Важното нѣщо за човѣка е да разбере своето положение на този особенъ етапъ отъ своя пжть — именно че той тукъ е въ процеса на отдрѣпването себе си навжтрѣ къмъ полето на истинското Азъ, и че, слѣдователно, неговата работа е да откъсва мисълта си доколкото може отъ физическитѣ нѣща, и да приковава вниманието си повече и повече върху духовнитѣ работи, които ще го занимаватъ прѣзъ врѣме на обитаването му въ менталния миръ. Като прави това, той твърдѣ много ще улесни естественото разложение на астралното си тѣло и ще избѣгне печалната обща грѣшка на безполезно задържане себе си въ низшитѣ области, които трѣбва да бждатъ само врѣменни спирки.

Но мнозина отъ умрѣлитѣ твърдѣ значително забавятъ процеса на разлагането си чрѣзъ своето страстно привързване къмъ земята, която сж напуснали; тѣ просто не искатъ да си обърнатъ мислитѣ и желаніята си нагорѣ, но прѣкарватъ врѣмето си въ борба съ всичката си сила да се държатъ въ близко съсѣдство съ физическия миръ, съ което правятъ голѣма спѣнка на всѣкиго, който иска да имъ помогне. Земя тѣ нѣща сж били единичкитѣ, въ които тѣ сж имали живъ интересъ, и тѣ се прилѣпватъ къмъ тѣхъ съ отчаяни усилия даже и слѣдъ смъртта си. Естествено, слѣдъ изтичането на врѣме, тѣ виждатъ, че става за тѣхъ все по-трудно и по-трудно да се придържатъ къмъ долнитѣ нѣща, но вмѣсто да се радватъ на този процесъ на послѣдователно изчистване и одухотворение, тѣ му се противоюоставятъ съ всички сили.

Разбира се, мощното течение на еволюцията е въ края на краищата по-силно отъ тѣхъ и тѣ бизатъ отнесени отъ благотворното течение; но все пакъ въ всѣки етапъ отъ своята еволюция тѣ се борятъ на всѣка крачка, съ което не само причиняватъ на себе си голѣмо количество съвсѣмъ излишни мъки и страдания, но сжщо твърдѣ сериозно забавятъ своето възхождане и продължаватъ своето стоене въ астралнитѣ области до една почти неизмѣрима дължина. Да ги увѣрятъ, че тази невѣжествена и опасна съпротива на космичната воля е противна на законитѣ на природата и да ги убѣдятъ да приематъ едно настрояние на ума, което е съвсѣмъ обратно на първото — ето въ какво се състои най-голѣмата частъ отъ работата на тѣзи, които се опитватъ да помагатъ.

Понѣкога се случва, че умрѣлиятъ е привързанъ къмъ земята отъ нѣкое безпокойство, напр. за неизпълнена длъжностъ, или неизплатенъ дългъ, но най-вече за жена и дѣца, оставени безпомощни. Въ подобни случаи много пжти, прѣди умрѣлиятъ да бжде задоволенъ и тѣй да продължи своя прогресъ нагорѣ въ миръ, е ставало необходимо помагачътъ да дѣйствува до една извѣстна степенъ, като неговъ прѣдставителъ въ физическия миръ, и отъ негово име да уреди работата, която го безпокои. Това ще стане още по-ясно, като разкажа единъ недавнашенъ случай.

Единъ помагачъ се опитваше да помогне на единъ бѣденъ човѣкъ, който бѣ умрѣлъ въ единъ отъ нашитѣ западни градове, но видѣ, че е невъзможно да откъсне ума му отъ земнитѣ нѣща поради безпокойствата му за двѣтѣ малки дѣца, които той бѣ оставилъ подиръ смъртъта си безъ никакви срѣдства за прѣпитание. Той билъ нѣкакъвъ работникъ, и не билъ въ състояние да отдѣли на страна нѣкоя пара за тѣхъ; жена му умрѣла прѣди двѣ години и хазяйката му, макаръ крайно милостива жена и желающа да направи нѣщо споредъ силитѣ си за тѣхъ, била сама твърдѣ бѣдна, за да може да ги осинови, и съ прискърбие дошла до заключението, че трѣбва да ги прѣдаде на енорийскитѣ власти. Това причинило голѣма мъка на починалия баща, макаръ да не можалъ да обвини хазяйката, а въ сжщото врѣме самси не можалъ да измисли другъ изходъ.

Нашиятъ приятелъ го попиталъ, дали нѣма нѣкой роднина, на когото да ги прѣдаде, но бащата не знаелъ никого. Той ималъ единъ по-младъ братъ, който сигурно би сторилъ нѣщо за него въ тази нужда, но той го изгубилъ отъ очи отпрѣди петнадесетъ години и даже не знаелъ живъ ли е или не. Послѣденъ пжтъ той чулъ за него, че билъ чиракъ у единъ дюлгеринъ на сѣверъ, за когото тогава се казвало, че билъ пѣргавъ младежъ, който ще успѣе въ живота.

Надеждата била малка, но понеже нѣмало друго срдство да се помогне на дѣцата, нашиятъ приятелъ помислилъ да направи едно усилие и потърси. Като взелъ умрѣлия човѣкъ съ себе си, той започналъ търпеливо да търси брата въ указания градъ; и слѣдъ голѣми усилия наистина най-послѣ успѣли да го намѣрятъ. Той билъ сега самси майсторъ и съ една работа добрѣ наредена — жененъ, но безъ дѣца, макаръ страстно желающъ да има такива, и, слѣдователно, тъкмо човѣкъ, който можалъ да помогне въ случая.

Въпросътъ сега се свеждалъ къмъ това какъ да се направи, щото той да узнае за сждбата на братовитѣ си дѣца. За щастие той се оказалъ толкова възприемчивъ, че лесно могло да му се внушатъ на сънь обстоятелствата на братовата му смъртъ, както и нещастното положение на дѣцата; това било повторено три пжти, като му било указано ясно мѣстото и даже името на хазайката. Той билъ силно развълнуванъ отъ това повторно видѣние и сериозно го обмислилъ съ жена си, която го посвѣтвала да пише на дадения адресъ. Той искалъ да направи едно пжтешествие надолу изъ страната и да намѣри самъ, дали съществува кжща като тази, която сънувалъ, и, въ такъвъ случай, да си намѣри нѣкъя причина да влѣзе въ нея. Обаче той билъ работенъ човѣкъ, и най-накрая рѣшилъ да не си губи врѣмето за работа, която може да се окаже нищо повече, освѣнъ единъ сънь.

Като несполучилъ, повидимому, опитътъ по този пжтъ, рѣшено било да употребятъ и една друга метода; единъ отъ помагачитѣ написалъ писмо до брата, излагайки подробно обстоятелствата на братовата му смъртъ и положение-

нието на дъцата му, сжщо тъй, както той ги билъ видѣлъ на сънь.

Като получилъ това потвърждение, той вече не се бавилъ, и още на другия день заминалъ за указания градъ, дѣто билъ приетъ съ радостъ отъ добрата хазяйка. Не било трудно на помагачитѣ да убѣдятъ тази добра жена да задържи дъцата за нѣколко дена, докато излѣзе нѣкое ново щастие за тѣхъ, и тя постоянно подиръ това се радвала, задѣто сторила това. Дюлгеринтъ, разбира се, прибралъ дъцата при себе си и имъ далъ единъ бащински покривъ, а умрѣлиятъ баща, вече свободенъ отъ безпокойствието, заминалъ радостенъ по своя нагоренъ пѣтъ.

Има единъ другъ случай, който твърдѣ често се срѣща въ астралния миръ, именно съ хора, които не могатъ да повѣрватъ че сж умрѣли. Наистина, повечето хора, които се виждатъ напълно съзнателни, считатъ това за едно абсолютно доказателство, че не сж още минали вратитѣ на смъртѣта; не прилича ли това малко нѣщо, като на една сатира върху нашата многопрѣхвалена вѣргъ въ безсмъртието на душата? Както и да сж прѣпорѣчвали себе си голѣмо болшинство отъ умиращитѣ (въ нашата страна поне) личатъ въ послѣсмъртното си настроение, като най-върли материалисти по сърце; и тѣзи, които често сж наричали себе си на земята материалисти, не сж по-невъзприемчиви за влияни е отъ тѣзи, кои то сж се възмущавали даже отъ самата тази дума.

Има единъ неотдавнашенъ примѣръ съ единъ ученъ. Като се видѣлъ напълно съзнателенъ и при това при условия основно противоположни на всички срѣщани отъ него досега, бѣ рѣшилъ за себе си, че е все още живъ и че е само жертва на нѣкой продължителенъ и неприятенъ сънь. За негово щастие, между групата работници има единъ младъ човѣкъ, синъ на единъ неговъ старъ другаръ който бѣ помолень отъ баща си да търси и намѣри заминалия ученъ, и, ако може, да му помогне въ нѣщо. Когато, слѣдъ малко усилие, младежтъ го намѣрилъ и го заприказвалъ, той свободно му се призналъ, че се намира въ голѣмо забъркване и безпокойствие, но все пакъ оставалъ вѣренъ на своята хипотеза за сънь, като най-вѣроятното

обяснение на това, което виждалъ, и даже отишелъ толкова далечъ, щото прѣдположилъ, че събесѣдникъ тѣ му самси е една сънна фигура!

На края, обаче, той отишелъ дотамъ, щото поискалъ нѣкакво доказателство, и казалъ на младия човѣкъ: „Ако вие сте, както твърдите, живо лице, и синътъ на моя старъ приятель, донесете ми отъ него нѣкое съобщение, което да ме увѣри въ вашата реалностъ“. Сега, макаръ при всички обикновени условия на физическия миръ да е най-строго запрѣтено на ученицитѣ на Учителитѣ даването доказателства (които се явяватъ като чудеса), все пакъ има нѣкои случаи отъ този родъ, които правятъ изключение отъ това правило; и затова, слѣдъ като се взе мнѣнието на висши авторитети, че това не се отнася до настоящия случай, младиятъ помагачъ се отнесе до баща си, който веднага му събщи за една случка, станала между него и приятеля му прѣди раждането на младия. Това увѣри умрѣлия човѣкъ въ дѣйствителното съществуване на свся младъ приятель, а слѣдователно, и въ дѣйствителността на полето, на което и двамата се намиратъ; и щомъ като се почувствува сигуренъ въ това отношение, неговата научна природа веднага се прояви и той изяви най-силно желание да събере всички възможни сѣдения за новата областъ.

Разбира се, съобщението, ксето той тѣй готовно прие като доказателство, не бѣ въ сжщностъ никакво доказателство, тѣй като фактитѣ, които послужиха въ случая, биха могли да се прочетатъ отъ неговия собственъ умъ или отъ акашовата хроника отъ всѣко лице, което владѣе своитѣ астрални чувства; но незнанието на тѣзи възможности му спомогна да се увѣри въ казаното му, и Теософскитѣ поучения, които младиятъ му приятель всѣка нощъ му даваше, ще иматъ безъ съмнѣние грамадно значение за него, защото тѣ не могатъ да не измѣнятъ основно не само умственото състояние, въ което той наскоро ще влѣзе, но сжщо и неговото слѣдующе възплощение на земята.

Прочее, главната работа на помагачитѣ между ново-дошлиитѣ задъ гроба е да ги утѣпаватъ и опжтватъ — да ги освобождаватъ, когато е възможно, отъ ужасния макаръ неразуменъ страхъ, който твърдѣ често ги обхваща, и не

само имъ причинява много излишни страдания, но и замедлява възходането имъ къмъ висшитѣ сфери; тѣ сжщо ги направляватъ да разбиратъ, доколкото е възмжжно, бждащето, що лежи отпрѣдъ имъ.

Други, които сж били по-дълго на астралния миръ, могатъ сжщо да получатъ голѣма помощъ, ако само желаятъ да я получатъ отъ обяснението и съвѣта относително тѣхния пжть прѣзъ различнитѣ стадии; тѣ могатъ да бждатъ прѣдупрѣдени за опасността и забавянето, причинени отъ опита да влѣзатъ въ общение съ живитѣ посрѣдствомъ медиуми, а понѣкога (макаръ рѣдко) нѣкой вече привлечень къмъ спиритическо общество може да бжде водень къмъ по-висшъ и по-смыслень животъ. Учението, давано на хората по такъвъ единъ начинъ, никога не може да бжде изгубено, защото, макаръ при идването си изново на земята въ ново въплощение, той да не си го спомня, но то ще си остане въ него като вжтрѣшно знание, а слѣдователно ще се яви като силно прѣдразположение за възприемане на учението веднага, когато го чуе изново въ новото свое въплощение.

ГЛАВА XIII.

Други видове работа.

Когато се повърнемъ назадъ отъ много важната работа между умрѣлитѣ и се занимаемъ пакъ съ работата между живитѣ, ние трѣбва да посочимъ набърже на единъ великъ клонъ отъ нея, безъ който това очертание на работата на нашитѣ невидими работници би билъ наистина непълень: това е грамадната работа, извършвана чрѣзъ внушение т. е. влагането добри мисли въ умове, готови да ги възприематъ.

Нѣка бжде ясно това, което искамъ да кажа. Много лесно е наистина — и то до такава степенъ, каквато не може разбра запознатиятъ практически съ прѣдмета — за единъ помагачъ да владѣе ума на който и да било обикновенъ човѣкъ и то безъ да възбуди даже и най-малкото подозрѣние въ ума на субекта за нѣкакво

вънкашно влияние. Но, колкото и прѣкрасни да би били резултатитѣ, това нѣщо не може по никой начинъ да бѣде позволено. Всичко, що може да се направи, е само да се хвърли една добра мисль въ срѣдата на една група хора, като се остави на тѣхния свободенъ изборъ да я възприематъ и направятъ тѣхна собствена, или да я оставятъ да ги отmine. Ако бѣше иначе, тогава очевидно всичката добра Карма щѣше да остане само за помагача, защото субекта щѣше да бѣде само просто едно орждие, а не творецъ — нѣщо което не е желателно.

Начина на даването помощъ, по този начинъ, твърдѣ много се видоизмѣнява (споредъ естеството на самата помощъ. Тукъ влизатъ утѣшението на страдащи и тѣжни, сѣщо и ржководене къмъ истината тѣзи, които я търсятъ. Когато нѣкое лице прави усилие да разрѣши нѣкоя духовна и метафизическа проблема, често пжти е възможно да се вложи разрѣшението ѝ въ ума му, безъ той ни най-малко да подозира, че това иде отъ външенъ източникъ,

Сѣщо така единъ ученикъ (на тайновѣдството) може да бѣде употребенъ за това, което може да се нарече изслушване на молитва; защото, макаръ да е вѣрно, че всѣко силно духовно желание, каквото може да бѣде прѣдметъ на молитва, е само по себе си една сила, която автоматично докарва извѣстни резултати, фактъ е сѣщо, че такова едно духовно усилие прѣдставлява възможность за влияние отъ страна на Силитѣ на Доброто, отъ което тѣ нѣма да закѣснѣятъ да се възползватъ; и по нѣкога единъ разположенъ помагачъ счита за добра привилегия да послужи лично за каналъ, прѣзъ който да mine Тѣхната енергия. Каквото се каза за молитвата, е вѣрно даже и въ по-голъма степенъ за медитацията, за тѣзи, за които е възможно това още по-високо упражнение.

Освѣнъ тѣзи по-общи методи, има и извѣстни специални области, достпни само за едно малцинство. Тѣзи ученици, които сж пригодни за работата, сж били употребявани да подготвятъ истински и прѣкрасни идеи, които да подхвърлятъ на автори, поети, художници и музиканти; но очевидно не всѣки помагачъ е способенъ за тази служба.

По нѣкога, макаръ по-рѣдко, възможно е да се прѣдупрѣди нѣкое лице за опасностъ, която заплашва неговото морално развитие, да му се проясни лошото влияние на нѣкои прикрити за него машинации. Обикновено непосредствени наставления по великитѣ истини на природата не се даватъ на хора вѣнъ отъ кржга на тайновѣднитѣ ученици, но възможно е по нѣкога да бжде загатнато на нѣкой учитель или проповѣдникъ за по-високи мисли или по-свободни възгледи по въпроси, по които тѣ сж мислили по-ограничено.

Естествено, съ прогресирането си по «Пжтя» ученикътъ на тайновѣдството разширява сферата на своята ползотворность. Вмѣсто да помага само на отдѣлни лица, той научава какъ може да се помага на класове, народи и раси и нему се повѣрява все по-голѣма и по-голѣма частъ отъ работата, вършена отъ самитѣ адепти. Съ получаването необходимата сила и знание, той започва да заповѣдва на все по-велики акашови и астрални сили, и му бива показано какъ може най-пълно да използва всѣко благоприятно влияние на периодитѣ въ развитието на живота. Той бива поставенъ въ сношение съ тѣзи велики Нирманикаи, които по нѣкога се наричатъ символично «Камъни отъ Охранителната Стѣна» и става — първоначално, разбира се, въ най-скромна степенъ — единъ отъ групата раздаватели на Тѣхната милостъ, и научава какъ се разпрѣдѣлятъ тѣзи сили, които сж плодъ отъ Тѣхното величествено себепожертвуване. Тѣй той се издига послѣдователно все по-горѣ и по-горѣ, докато стигне най-послѣ до адептството си, става способенъ да вземе пълно участие въ отговорността, която лежи върху Учителитѣ на Мждростѣта, и да води другитѣ по пжтя, по който самси е прѣминалъ.

Въ менталния миръ работата е малко по-друга, тѣй като тамъ учението може да се даде и възприеме по единъ начинъ много по-прѣкъ, по-бързъ и по-свършенъ, и влиянията, които тамъ се турятъ въ движение, сж неизмѣримо по-силни, защото дѣйствуватъ на една много повисока стадия. Но (макаръ да е излишно да говоримъ за нея подробно сега, когато толкова малко измежду насъ сж способни да работятъ съзнателно въ този миръ прѣзъ

врѣме на живота) тукъ сѣщо — и даже още по-високо — има твърдѣ много работа за всѣки, който се издигне до състоянието да може да я върши и, разбира се, нѣма защо да се боимъ, че въ дългитѣ периоди, които ни прѣдстоятъ, ние нѣма да се приготвимъ за вземане участие въ тази безкористна работа.

ГЛАВА XIV.

Необходимитѣ качества.

Ще ни попитатъ, какъ може човѣкъ да приготви себе си за тази велика работа? Наистина, нѣма никаква мистерия относително качествата, необходими за тогози, който ламти дя бжде единъ отъ помагачитѣ; трудността не е въ тѣхното узнаване, но въ изработването имъ въ себе си. До извѣстна степенъ тѣ сж описани случайно тукъ-тамъ въ нашата теософска литература, обаче необходимо е да бждатъ изложени пълно и системно.

1. *Настроение на ума.* Първото необходимо нѣщо е да схванемъ великата работа, която Учителитѣ би искали отъ насъ и която трѣбва да бжде за насъ единичкия великъ интересъ въ живота. Трѣбва да се научимъ да правимъ разлика не само между полезна и безполезна работа, но така сѣщо и между различни степени полезна работа, тъй че да може всѣки отъ насъ да се прѣдаде на най-високата, на която е способенъ, а не да губи врѣме и сили за работа, която, колкото и да е добра за човѣка, който не може още да върши нищо по-добро, е недостойна за знанията и способноститѣ, които би трѣбвало да имаме като Теософи. Човѣкътъ, който би желалъ да бжде избранъ за работа въ висшитѣ минове, трѣбва да започне да върши до съвършенство работата, която лежи прѣдъ него тукъ долу въ полето на теософската дѣйность.

Разбира се, азъ не допускамъ нито за мигъ, че трѣбва да прѣнебрѣгваме нашитѣ обикновени длѣжности въ живота. Естествено, ние не трѣбва да се ангажираме съ каквито и да е нови длѣжности, докато не сме се освободили отъ тѣзи, въ които се намираме, и които сж

наши стари кармични задължения, прѣнебрѣгането на които би било едно прѣстѣпление. Докато не изпълнимъ до край длъжноститѣ, които Карма ни е възложила, ние не сме свободни за по-възвишена работа. Но тази възвишена работа трѣбва да бжде за насъ едничката достойна да живѣемъ за нея — тя трѣбва да бжде постоянната основа, върху която се разиграва нашия животъ, животъ всецѣло посветенъ на служба на Учителитѣ на Състраданието.

2. *Свършена себеконтрола.* Прѣди да могатъ да ни се повѣрятъ съ сигурностъ широкитѣ сили на астралния миръ, ние трѣбва да сме се научили да владѣемъ себе си напълно. Напримѣръ, ние трѣбва да имаме подъ пълна контрола нашия нравъ, тъй щото нищо, що можемъ да видимъ или чуемъ, да не може да причини у насъ истински гнѣвъ, защото послѣдствията на гнѣва въ онзи миръ сж много по-сериозни, отколкото въ физическия. Силата на Мисълта е винаги грамадна, но тукъ долу тя се намалява и възпира отъ тежитѣ физически мозъчни частици, които тя има да привежда въ движение. Въ астралния миръ мисълта е много по-свободна и много по-мощна, и за единъ човѣкъ съ напълно събудени способности, да изпитва гнѣвъ къмъ нѣкое лице тамъ би значило да му причини сериозна и дажа фатална поврѣда.

Бждащиятъ невидимъ работникъ трѣбва да владѣе не само своя нравъ, но така сжщо и своитѣ нерви, тъй че никоя отъ фантастичнитѣ и ужасающи гледки, които се срѣщатъ тамъ, да не могатъ да потревожатъ рѣшителното му настроение. Трѣбва да се помни, че този, който събужда друго на астралния миръ, натоварва себе си съ извѣстна отговорностъ за неговитѣ дѣла и неговата сигурностъ; тъй че, докато неофитътъ нѣма куражъ да работи самъ, всичкото врѣме на по-стария работникъ ще бжде изхарчено да стои около него да го пази, което, разбира се, би било неразумно да се изисква.

За да се осигурятъ въ тази себеконтрола на нервитѣ, и да се приготвятъ за работата, която имъ прѣдстои да вършатъ, кандидатитѣ и днесъ, както и въ древностъ, минуваха прѣзъ тъй нарѣченитѣ изпитания съ земя, вода, въздухъ и огънь (въ Мистериитѣ. Б. Пр.).

Съ други думи, тѣ трѣбва да научатъ съ тази абсолютна сигурностъ, която иде не отъ теорията, но отъ опитността, че въ тѣхнитѣ астрални тѣла никой отъ тѣзи елементи не може нищо да ги поврѣди, че никой не може да постави никакво прѣпятствие натѣхната работа въ астралния миръ.

Докато сме въ това физическо тѣло, ние сме напълно убѣдени, че огъня може да ни изгори, вода може да ни удави, твърдата скала може да прѣдстави непрѣодолима прѣграда на нашия пѣтъ; че не можемъ, неподдържани, да се хвърлимъ въ въздуха. Тѣй дълбоко е вкоренено въ насъ това убѣждение, че повечето хора трѣбва да направятъ грамадно усилие, за да се отърватъ отъ инстинктивнитѣ дѣйствия, които послѣдватъ отъ тѣхъ и да схванатъ, че когато сж въ астралното си тѣло, и на най-плътната скала не прѣдставлява прѣпятствие за тѣхното движение, че тѣ могатъ да се хвърлятъ безопасно и отъ най-високата скала и да се гурнатъ въ утробата на бухтящия вулканъ, или въ неизмѣримитѣ дълбочини на обширния океанъ.

И, докато човѣкъ не знае това — не го знае тѣй, че то да е влѣзло въ неговитѣ инстинкти — той е още сравнително безполезенъ за астралната работа, тѣй като той постоянно ще бива спѣванъ въ своята работа отъ въображаеми невъзможности и спѣнки. Тѣй, той трѣбва да прѣмине прѣзъ много изпитания и прѣзъ много други странни опитности, да посрѣща съ непоклѣтимъ куражъ най-ужасающи явления посрѣдъ най-отвратителна обстановка, да покаже, съ една дума, че неговитѣ нрави сж такива, върху които може да се довѣри при всѣка комбинация на условия, каквито могатъ да му се изпрѣчатъ на пѣтя.

Понататѣкъ имаме нужда отъ контрола на нашия умъ и желанія; на ума, защото безъ силата на концентриране мисълта ще бжде невъзможно да вършимъ добра работа посрѣдъ множеството течения въ астралния миръ; на желанието, защото въ този страненъ миръ да желашъ е твърдѣ често да притежавашъ вече, и, докато тази частъ на нашата природа не бжде добрѣ контролирана, ние можемъ да се видимъ окръжени съ сщщества,

създадени отъ насъ самитѣ, отъ които ние силно бихме се засрамили,

3. *Хладнокръвие.* Това е една друга твърдѣ важна точка — отсъствието на всѣкакви безпокойства и тревоги. Много отъ работата нв помагачитѣ се състои въ успокоение на хора, които сж въ тревога, и зарадването на тия, които сж въ мъжа. А какъ може единъ работникъ да стори това, ако собствената му аура трепти отъ непрѣкъсната загриженостъ и тревога, или е покрусена отъ смъртната мъгла, що иде отъ вѣчната мъжа? Нищо нѣма побезнадежно-фатално за отклонения прогресъ и ползотворность, отколкото нашия навикъ да се безпокоимъ за дреболии и да вземаме постоянно мравичнитѣ купчини за планини. Мнозина отъ насъ прѣкарватъ цѣлия си животъ въ прѣувеличаване на абсурднитѣ дѣлнични и суетни работи и въ тържествено и старателно занимание съ дреболии, които правятъ живота ни мизеренъ.

Сигурно ние, които сме теософи, трѣбва вече да сме прѣминали тази стадия на неразумна тревога и безпричинна мъжа; сигурно ние, които правимъ усилие да добиемъ едно опрѣдѣлено знание за космичния порядъкъ, трѣбваше досега да сме вече схванали, че жизнерадостното гледище за всѣко едно нѣщо е винаги по-близо до божественото гледище, и слѣдователно до Истината, защото само това въ всички людие, ксето е добро и прѣкрасно, може да бжде постоянно, когато злото по собствената си природа трѣбва да бжде врѣменно. Въ сжщность, както поетътъ Броунингъ казва: „злото е нула, нищо, мълчание, което подразбира гласъ“, когато надъ всичко това, „душата на нѣщата е гладка, и Сърцето и Сжществото е небесенъ миръ“. Тѣй Тѣзи, които знаятъ Истината, прѣбиваватъ вѣчно въ нетревожено спокойствие и при своята пълна симпатия прибавятъ радостната увѣреностъ, която произлиза отъ знанието, че всичко въ края на краищата ще бжде добро; и тѣзи, които искатъ да помагатъ, трѣбва да се научатъ за подражаватъ Тѣхния примѣръ.

4. *Знание.* За да може да бжде полезенъ човѣкъ, трѣбва да има поне малко понятие отъ природата на полето, на което му прѣдстои да работи, и колкото повече

знания има по извъстна материя, толкова по-полезенъ ще бжде той. Той трѣбва да се приготви за тази работа съ старателно изучване на всичко, що е писано по прѣдмета въ Теософската литература защото той не трѣбва да очаква, че тѣзи, чието врѣме е вече заето, ще губятъ такова, за да му разказватъ това, което той можеше да узнае, ако си бѣше направилъ труда да прочете книгитѣ, посветени на прѣдмета. Нека никой, който прѣдварително не е ревностенъ ученикъ по тѣзи въпроси, не мисли, че е вече кандидатъ за астрална работа.

5. *Любовь*. Това постѣдно и най-велико отъ качествата е сжщо и най-малко разбраното. Сигурно тази любовъ не е ефтина сантименталность, която е готова да отстѣпи отъ своитѣ права само за да не бжде взета отъ невѣжеството за «небратска». Туй, което се изисква, е такава една любовъ, която да бжде достатъчно силна не само да се хвали, но да работи безъ да говори за това — дълбокото желание да служимъ, да бждемъ винаги на щрекъ, да не изпущаме ни единъ случай, макаръ да прѣдпочитаме да работимъ инкогнито. Тази любовъ е онова чувство, което избликва въ сърдцето на тогова, който е схваналъ великата работа на Логоса и, еднажъ видѣлъ, знае, че за него нѣма и въ тритѣ мира никаква друга цѣль, освѣнъ тази да ѹ се отдаде до прѣдѣла на своитѣ сили — да стане, въ колкото и слаба степенъ, ~~и~~ каквото и далечно разстояние да било то, единъ тѣсенъ каналъ на тази чудесна любовъ Божия, която, сжщо както Божиятъ миръ, надминава човѣшкото разбирање.

Тѣзи сж качествата, къмъ достигането на които помагачтъ трѣбва непрѣкъснато да се стреми и които той трѣбва да притежава поне отчасти, прѣди да се надѣва, че Великитѣ Мжже, кои о бдятъ надъ човѣчеството, ще го намѣрятъ пригоденъ за пълно събуждане на астралния миръ. Наистина, идеалтъ е много високъ, но никой не трѣбва заради това да се отвърща отъ него обезсърденъ, нито да мисли, че, докато се намира въ тази борба на приготвление, той остава съвсѣмъ безполезенъ въ астралния миръ, защото и прѣди пълното си пробуждане човѣкъ пакъ може да върши много и полезни нѣща.

Едва ли има единъ измежду насъ, който не би билъ способенъ да извърши по-не едно дѣло на милость всѣка нощъ, когато е вънъ отъ своето тѣло. Нека помнимъ, че обикновено нашето състояние прѣзъ врѣме на спането е едно продължение на мислитѣ, които главно сж ни занимавали прѣзъ течението на деня, и особено на послѣдната, която сме имали, отивайки да спимъ. Сега, ако нашата послѣдна мисль бжде едно силно желание да отидемъ и дадемъ помощъ на нѣкого, за когото знаемъ, че се нуждае отъ такава, Егото, когато се освободи отъ тѣлото, безсѣмнѣние ще запази това намѣрение и помощъта ще бжде дадена. Има нѣколко случаи, когато такъвъ опитъ е билъ направенъ; лицето, което е било прѣдзначено за помощъта, е съзнавало усилието на упражняващия се помагачъ, и даже е виждало помагача въ астралното си тѣло да прави опити за извършване намисленото отъ вечеръта.

Наистина, никой не трѣбва да скърби прѣдъ мисльта че **той** не може да вземе участие въ тази величествена работа. Такова едно чувство би било съвсѣмъ невѣрно, защото всѣки, който може да мисли, може да помага. Нито пъкъ трѣбва човѣкъ да ограничава тази полезна дѣйность само за часоветѣ на нощъта. Ако вие знаете (а кой не знае?) за нѣкого, че се намира въ мъка или страдание, макаръ да не можете да стоите астрално въ пълно съзнание до леглото му, вие можете да му пратите любовни мисли и силни добри пожелания; и бждете напълно увѣрени, че подобни мисли и желания сж дѣйствителни, живи, и силни и че когато ги прашате така, тѣ наистина отиватъ и изпълняватъ вашата воля пропорционално съ силата, която влагате въ тѣхъ. Мислитѣ сж нѣща, наистина дѣйствителни нѣща, дѣйствително видими за тѣзи, чиито очи сж отворени, и посрѣдствомъ тѣхъ и най-бѣдниятъ човѣкъ може да вземе участие въ общата работа на свѣта, както и богатия — поне този е именно пжтьтъ, все едно дали работимъ съзнателно или не въ астралния миръ, по който пжть ние всички можемъ да се присѣединимъ къмъ групата невидими помагачи и даже би трѣбвало да сторимъ това.

Но този, който жадува непременно да стане единъ отъ групата астрални работници, работящи подъ ръководството на великитѣ Учители на Мждростѣта, съ това ще направи, щото тази подготовка да съставлява само една частъ отъ единъ по-широкъ планъ на себеразвитие. Вмѣсто да се старае да приготи себе си само за тоя особенъ клонъ отъ Тѣхната работа, той ще се залови да приготи себе си за слѣдване Тѣхнитѣ стѣпки, тъй че да може да служи на челоуѣчеството не само отъ астралния миръ, но и отъ области по-горни отъ него.

За този човѣкъ пжтьтъ на пригитовлението е билъ начертанъ много отдавна отъ тѣзи, които сж го прѣминали въ древностъ — пжть на себеразвитие, по който рано или късно всички трѣбва да прѣминатъ, безразлично дали тѣ го избератъ доброволно или чакатъ, докато подиръ много прѣвъплощаваня и дълги страдания, бавната и несъпротивима сила на еволюцията ги изведе на сжщия общъ пжть на човѣшкото общо сѣмейство. Мждриятъ човѣкъ трѣгва по него самъ безъ отлагане, начертавайки въ бждащето цѣлѣта на адептството, когато, бидѣйки самси свободенъ отъ всѣкакво сѣмнѣние, страхъ и мжка, ще може да води и другитѣ съ сигурностъ къмъ сжщото щастие. Кой сж стѣпалата на този „Пжть на святостъ“, както го наричатъ будиститѣ, и какъ сж тѣ наредени, ще видимъ въ слѣдната глава.

ГЛАВА XV.

Подготвителния пжть.

Източнитѣ книги ни казватъ, че сжществуватъ четири срѣдства, чрѣзъ които човѣкъ може да стигне до началото на пжтя на духовното развитие: 1. Чрѣзъ другаруване съ тѣзи, които вече сж влѣзли въ него. 2. Чрѣзъ слушане или четене учението на тайновѣдната философия. 3. Чрѣзъ просвѣтителни размишления; това ще каже, чрѣзъ усилено размишление човѣкъ самъ да дойде до Истината. 4. Чрѣзъ практикуването на добродѣтелитѣ, което значи, че една дълга редица отъ добродѣтелни животи, макаръ това да не бжде съпроводено съ нѣкакво усилване на интелекта,

най-сетнѣ развива у човѣка достатъчно интуиция да може да схване необходимостта да влѣзе въ Пжтя и да намѣри въ кое направление върви той.

Когато, по този или онзи начинъ той е достигналъ до тази точка, пжтьтъ къмъ висшето адептство лежи право отпрѣдъ му, ако той желае да върви по него. Пишейки за ученици на тайновѣдството, едва ли е необходимо да казвамъ, че въ настоящата стадия на развитие ние можемъ да се надѣваме да научимъ всичко за другитѣ стъпала на този Пжтъ, освѣнъ за най-долнитѣ. За най-висшитѣ ние едва ли знаемъ нѣщо повече отъ имената, макаръ да имаме по нѣкога моменти на надникване въ неописуемата тѣхна слава.

Споредъ езотерическото учение тѣзи стъпки сж ^{съ} равнирени въ три главни подраздѣления:

1. Подготовителенъ периодъ, прѣди да бждатъ дадени какви да е опрѣдѣлени обѣщания, клетви, или прѣди човѣкъ да е получилъ какви да е посвещения (въ пълната смисълъ на думата). Той докарва човѣка до равнището, необходимо, за да мине благополучно прѣзъ това, което въ Теософскитѣ книги обикновено се нарича критически периодъ на петия кръгъ.

2. Периодътъ на сжщинското ученичество, или сжщинския Пжтъ, чиито четири стадии сж често наричани въ източнитѣ книги съ името четири пжтища на светостта. На края на това ученикътъ достига адептство — уроннището, които челоуѣчеството трѣбва да достигне на равна седмия кръгъ.

3. Това, което можемъ да наречемъ официаленъ периодъ, въ който адептътъ взема опрѣдѣлено участие (подъ великия Космиченъ Законъ) въ управлението на свѣта, и заема едно специално мѣсто въ тази иерархия. Разбира се, всѣки адептъ — даже всѣки ученикъ, щомъ бжде приетъ, взема участие въ великата работа за подпомагането на еволюцията на човѣка; но тѣзи, които стоятъ на най-висшитѣ стъпала, се наговарватъ съ специални отдѣли и съотвѣтствуватъ въ космичния планъ на министритѣ въ една добръ уредена държава. Азъ не мисля въ настоящата книга да третирамъ този официаленъ периодъ: никакви свѣдения по него никога не сж бивали

давани публично, и цѣлиятъ прѣдметъ стои твърдѣ високо надъ нашето разбиране, за да бжде успѣшно третиранъ въ печата. Слѣдователно ние ще се ограничимъ само съ първитѣ двѣ подраздѣления.

Прѣди да влѣземъ въ подробноститѣ на подготвителния периодъ, добръ е да се помене, че въ повечето отъ източнитѣ свещени книги тази стадия се смѣта само като една прѣдварителна часть отъ самия Пжть, която едва ли съставлява единъ отъ моментитѣ на този Пжть, защото тамъ считатъ, че истинското влизане въ него става само съ даването на обѣщанията. Значителна бъркотия е била създадена отъ факта, дѣто по нѣкога нумерирането на стадиитѣ е започвало отъ тази точка, макаръ най-вече то да започва отъ началото на второто велико подраздѣление: по нѣкога се броятъ стадиитѣ, по нѣкога посвещенията, свързани съ тѣхъ, тъй че при изучаването на тѣзи книги човѣкъ трѣба да бжде постоянно на щрекъ, за да не изпадне въ заблуждение.

Подготовителниятъ периодъ по характеръ значително се различава отъ другитѣ; подраздѣленията на неговитѣ стадии сж отбѣлѣзани съ по-малка ясность, отколкото тѣзи на по-висшитѣ и строгостъта при изискванията е по-малка, отколкото при истинския Пжть. Много по-лесно ще се обясни тази точка, като разгледаме петѣтъ стадии на този периодъ, съ тѣхнитѣ съотвѣтни качества. Първитѣ четири бѣха твърдѣ добръ описани отъ Мохини Мохунъ Чатерджи въ неговата бесѣда въ Лондонската Ложа, къмъ която читателътъ трѣбва да се обърне, ако иска по-пълно описание отъ това, което може да се даде тукъ*) Твърдѣ много цѣнни свѣдения по тѣхъ сж дадени сжщо отъ г-жа Безантъ въ нейнитѣ книги: *Пжтьтъ на Ученичеството* и *Въ външния дворъ*.

Имената на стадиитѣ тукъ и въ другитѣ посочени книги ще се различаватъ, защото въ онѣзи книги е употребена индийската санскритска терминология, когато азъ употребявамъ въ тази книга палийската, съ която си слу-

*) Сега вече прѣведена на български подъ название: *Погаяната религиозна философия на Индия*“.

жатъ въ будистската система; но макаръ прѣдметътъ по този начинъ да е разгледанъ отъ двѣ различни страни, изискванитѣ качества сж свършено сжщитѣ, макаръ имената имъ да сж различни. При всѣка една дума ние ще даваме въ скоби буквалното значение, а подиръ това ще слѣдва и обяснението, което дава Учителя.

Първата статия се нарича между будиститѣ:

1. *Манодвараваджана* (отварянето вратитѣ на ума, или може би по-точно, избѣгването прѣзъ вратитѣ на ума). Въ нея кандидатътъ придобива твърдо умствено увѣрение въ врѣмнеността и суетността на земнитѣ работи. Това често се описва, като научаване разликата между реалното и нереалното, а да го достигне човѣкъ често се иска твърдѣ дълго врѣме и множество трудни уроци. Но ясно е, че то трѣбва да бжде първата стѣпка къмъ дѣйствителния прогресъ, защото никой човѣкъ не може да влѣзе съ цѣлото си сърце въ „Пжтя“, докато окончателно не се рѣши „да обърне погледа си къмъ нѣщата горѣ, и не къмъ тѣзи на земята“, и това рѣшение иде отъ увѣреността, че нищо на земята нѣма никаква стойностъ, като се сравни съ висшия животъ. Тази стѣпка индуситѣ наричатъ придобиването на Вивека или различаване.

2. *Парикама* (приготовление за работа). Това е стадия, въ която кандидата се учи да върши правото само затова, защото е право, безъ да гледа дали отъ това ще има за него печалба или загуба, било въ този свѣтъ, било въ бждащия, и тъй достига, както се казва въ източнитѣ книги, до пълно равнодушие относително резултатитѣ отъ своитѣ дѣла. Това равнодушие е естествено послѣдствие отъ по-първата стѣпка; защото, когато еднажъ неофитътъ е схваналъ недѣйствителния и непостояненъ характеръ на всички земни възмездия; когато еднажъ блѣсъкътъ на реалното е освѣтилъ душата, нищо по-долно отъ това не може вече да съставлява прѣдметъ на желание. Това висше равнодушие индуситѣ наричатъ Вайрагия.

3. *Упакаро* (внимание или поведение) е стадията, въ която трѣбва да се придобиятъ тъй нарѣченитѣ „шестъ качества“ (у индуситѣ Шатсампати). На езика пали тѣ се наричатъ:

а) *Сома* (спокойстве) — тази чистота и миръ на мисълта, която произлиза отъ съвършеното овладяване на ума — едно качество извънредно трудно за достигане, но при това най-необходимо, защото докато умътъ не се намира напълно въ ржцѣтъ на волята, той не може да послужи като добъръ инструментъ за работата на Учителитѣ. Това качество твърдѣ лесно се разбира и включва въ себе си, както себеконтрола, тъй и спокойствието, което описахме въ глава XIV, като необходимо за астралната работа.

б) *Дамо* (подчинение) — едно подобно владѣние и, слѣдователно, чистота въ дѣлата и думитѣ — качество, което сжщо така необходимо послѣдва отъ прѣдидното.

в) *Упарати* (прѣставане) — прѣставане отъ занимаване съ фанатизъмъ или отъ вѣрата въ необходимостта отъ каквато и да било церемония, прѣдписана отъ нѣкоя религия. То води кандидата до самостоятелностъ въ мислитѣ и до една широка и благородна телерантностъ.

г) *Титикха* (издържливостъ или търпеливостъ) — съ което се разбира готовността на кандидата да посрѣща съ радостъ всичко, което сждбата му докарва и да се раздѣли съ всичко, що му е необходимо. То включва сжщо и идеята за пълно отсъствие на гнѣвливостъ или озлобяване за сторено нему зло, което произлиза отъ убѣждението, че тѣзи, които причиняватъ това зло, сж само инструменти на неговата собствена карма.

д) *Самадхана* (рѣшителностъ) — строго опрѣдѣлена директива, която подразбира пълна невъзможностъ за отвръщане отъ Пжтя подъ влиянието на нѣкакво изкушение.

е) *Саддха* (вѣра) — довѣрие у своя Учителъ и въ себе си, т. е., увѣрение, че Учителътъ е единъ пригоденъ учителъ, и че, колкото и малки да чувствува своитѣ сили, все пакъ да знае, че скритата въ него божествена искра ще ге изкара тамъ, дѣто е достигналъ неговиятъ Учителъ.

4. *Анулома* (редъ или послѣдователностъ, което значи че тѣхното достигане иде, като естествено послѣдствие отъ другитѣ три) е стадията, въ която се придобива онова силно желание за освобождение отъ земния животъ и за съединение съ най-висшия — стадия, която индуситѣ наричатъ Мумукшета.

5. *Готрабху* (готовност за посвещение). Въ тази стадия кандидатът събира, тъй да се каже, своите прѣдишни придобивки и ги усилва до степенъ, необходима за слѣдната велика стѣпка, която ще го изведе въ истинския пѣтъ на приетъ вече ученикъ. Достигането на това равнище се послѣдва твърдѣ бѣрже отъ посвещаването въ слѣдната степенъ. Въ отговоръ на въпроса «кой е Готрабху?» Буда отговорилъ, «Човѣкътъ, който притежава тѣзи условия, подиръ които веднага послѣдва и освещаването — той е Готрабху».

Мъдростта, необходима за влизането въ пѣтя на светостта се нарича Готрабху-гняна.

Сега, когато набърже прѣминахме стѣпалата на подготвителния периодъ, трѣбва да наблегнемъ на точката, на която обърнахме внимание въ началото — че въ този подготвителенъ периодъ не се иска *пълното* придобиване на тѣзи съвършенства и качества. Както казва браминъ Мохини: «Ако всички тѣзи сж еднакво силни у даденъ човѣкъ, той може да достигне адептство още въ сѣщия животъ». Но, разбира се, такъвъ случай се срѣща твърдѣ рѣдко. За достигането на тѣзи качества кандидата трѣбва непрѣкъснато да се старае; но грѣшка би било да се каже, че никой не е билъ допушанъ до слѣдната степенъ безъ да е притежавалъ всичкитѣ прѣдишни до съвършенство. Нито пъкъ тѣ слѣдватъ една слѣдъ друга въ реда, който имъ дадохме по-горѣ; често пѣти се случва, че човѣкъ ги развива едновременно — по-скоро паралелно, отколкото едно слѣдъ друго.

Очевидно е, че на единъ човѣкъ може да се случи да върви най-усилено по този Пѣтъ, даже безъ да подозира, че такъвъ пѣтъ сѣществува и, нѣма съмнѣние, много добри християни, много старателни свободомислящи, сж отишли напрѣдъ по пѣтя, който най-послѣ ще ги доведе до посвещение, макаръ никога да не се чували въ живота си думата тайновѣдство. Азъ отбѣлѣзвамъ именно тѣзи два класа, защото въ всѣка друга религия тайновѣдното развитие се признава и, слѣдователно, тѣзи, които жаднѣятъ за нѣщо по-задоволително огъ ортодоксалното учение, нарочно търсятъ Пѣтя.

Трѣбва сжщо така да отбѣлѣжимъ, че етапитѣ на този подготвителенъ периодъ не сж раздѣлени съ посвещения въ пълната смисль на думата, макаръ да е вѣрно, че кандидатътъ нѣма да бжде оставенъ безъ изпитания отъ всевъзможно естество, които да ускоряватъ пжтя му; така сжщо той ще получава подгатвания и помощи винаги, когато могатъ сигурно да му се дадатъ такива. Понѣкога ние сме наклонни да употрѣбяваме думата посвещение не дотолкова категорично, като напимѣръ, когато я прилагаме къмъ изпитания, като току-що поменатитѣ; правилно казано, то се отнася само до тържествената церемония, съ която единъ ученикъ се приема формално въ едно по-висше подраздѣление отъ нѣкой назначенъ официантъ, който въ името на Единния Инициаторъ, приема неговитѣ клетви и му дава въ ржцѣтѣ новия ключъ на знанието, съ което знание той отъ сега ще си служи въ равнището, което е достигналъ. Такова едно посвещение се получава при влизането въ това подраздѣление, а сжщо и при прѣминаването отъ една негова стадия въ друга.

ГЛАВА XVI.

Сжщинскиятъ пжть.

Въ тѣзи именно четири стадии на това подраздѣление на Пжтя човѣкъ се избавя отъ десетѣтъ Самайожани или вериги, които го свързватъ въ колелото на прѣвъплоченията и го задържатъ далечъ отъ Нирвана. И тукъ именно се крие разликата между този периодъ на клетвеното ученичество и периода на прѣдварителното изпитание. Сега вече едно частично освобождение отъ тѣзи вериги не е достатъчно; прѣди да може кандидата да минава отъ едно стпало на друго, той трѣбва да бжде *напълно* свободенъ отъ нѣкои отъ тѣзи звена; и когато бждатъ изложени, ще се види докждѣ отива строгостъта на изискването, както и това, че нѣма защо да се очудва човѣкъ отъ казаното въ тайнитѣ книги, какво по нѣкога били необходими седемь прѣбраждения, за да може човѣкъ да мине прѣзъ това подраздѣление на Пжтя.

Всѣка отъ тѣзи четири стѣпки или стадии отъ своя страна сѣщо се подраздѣля на четири: защото всѣка има (1) своя Маго, или пѣтъ, по който ученикътъ се старае да захвърли веригитѣ; (2) своя Пхала (резултатъ или плодъ), когато той намира резултатитѣ на своето дѣло, започващи вече да се проявяватъ лека-полека; (3) своя Бхавага (завършекъ), периода, когато резултатитѣ вече напълно достигнати, той е способенъ да изпълни удовлетворително работата присѣща на стѣпалото, на което той сега твърдо стси; и (4) своя Готрабху, което значи, като напредъ, врѣмето, когато той е достоенъ да получи слѣдующето посвещение.

Първата стадия е:

I. Сотапати или Соханъ. Ученикътъ, който е достигналъ това стѣпало, получава името Совани или Сотапака — «този, който е влѣзълъ въ потока» — защото макаръ да може да се бави въ този периодъ, макаръ да може да пада подъ повече изтънчени изкушения и да се отклонява врѣменно отъ своя пѣтъ, той обаче, не може вече да се откъсне окончателно отъ Пѣтя и изново да се върне въ вихъра на свѣтския животъ. Той вече е влѣзълъ въ потока на опредѣлената висша човѣшка еволюция, въ която цѣлото човѣчество трѣбва да влѣзе въ срѣдата на слѣдующия кржгъ (епоха на развитие), когато невлѣзлитѣ ще останатъ назадъ, като врѣменно несполучили; ще отпаднатъ отъ великата животъ-вълна, за да чакатъ по-нататъшенъ прогресъ въ слѣдующата планетна верига.

Ученикътъ, който е способенъ да мине това посвещение, е вече задминалъ болшинството на човѣческото съ цѣлъ единъ кржгъ (отъ всичкитѣ наши седемъ планети); по този начинъ той се усигурява противъ възможността да отпадне отъ струята въ критическия моментъ на петия кржгъ. Затова такъвъ единъ се каква че е «спасенъ» или «усигуренъ». Само съ неразбиране на тази идея може да се обясни произлизането на странната история за спасението, проповѣдвана отъ една извѣстна секция на Християнската Община. «Вѣчното спасение», за което говорятъ нѣкои нейни документи, не е, както богохулно мислятъ невѣжитѣ, спасение отъ вѣчнитѣ мъжи, но просто спасение отъ въз-

можността да отпадне човѣкъ отъ прогреса за цѣль единъ грамаденъ периодъ врѣме, когато той въ пълно бездѣйствие ще трѣбва да чака, докато, слѣдъ изтичането на този периодъ, настанатъ изново благоприятни условия за прогресъ. Тѣкмо това е смисълъта на извѣстното мѣсто въ Атанасиевото Вѣрую, «който иска да бжде спасенъ, прѣди всичко друго необходимо е да се придържа въ католическата (всеобщата) вѣра» (Тукъ и на стр. 71 се загатва за «Страшния Сждъ» б. пр).

Веригитѣ, които ученикътъ трѣбва да захвърли въ тази първа стадия, прѣди да може да мине въ слѣдната, сж:

1. Сакайадитхи — заблудата въ себе си.
2. Вичикикча — съмнѣнието или колебанието.
3. Силабатапарамаса — суевѣрието.

Първата отъ тѣзи е съзнанието «азъ съмъ азъ», което, съединено съ *личността*, е едно заблуждение, и ученикътъ трѣбва да се освободи отъ него още при първата стѣпка на истинския нагоренъ пѣть. Но да се захвърли окончателно тази верига значи нѣщо повече, тѣй като това крие въ себе си осжществяването на факта, че индивидуалността е положително едно съ Всичко, че слѣдователно индивидътъ не може никога да има каквито и да било интереси, противни на тѣзи на своитѣ братия, и че той най-сигурно прогресира, когато усилено спомага за прогреса на другитѣ.

Зашото самиятъ знакъ и печатъ на достигането това равнище е първото влизане на ученика въ миръ, слѣдващъ подиръ менталния — този, който ние обикновено наричаме будически. То може да бжде — не, то ще бжде — само едно най-слабо докосване до най-долното подполе на това високо възвишено състояние, което ученикътъ може за сега да изпита само съ помощта на учителъ; но даже и това моментно докосване е нѣщо, що не може никога да се забрави — нѣщо, което открива новъ свѣгъ прѣдъ него, и свършено прѣиначава неговитѣ чувства и идеи. Тогава той за първи пѣть, благодарение разширеното съзнание въ висшия този миръ, истински вниква въ единството, което лежи въ основата на всичко, не просто като едно душевно схващане само, но като единъ опрѣдѣленъ фактъ, който е най-реаленъ за неговитѣ отворени очи;

тогава той наистина узнава нѣщо за свѣта, въ който живѣе, тогава първи път той получава слаба идея за това, какво нѣщо сж любовта и състраданието на Великитѣ Учители.

Колкото за втората верига, трѣбва да се каже една дума на прѣдупрѣждане. Ние, които сме възпитани въ европейския навикъ на мислене, за нещастие — сме тѣй сродени съ идеята, че ученикътъ на дадена религиозна школа трѣбва слѣпо и неразумно да приема догмитѣ на тази школа, че, чувайки да се казва, какво въ тайновѣдството *съмнѣнието* се смѣтало за прѣпятствие на прогреса, твърдѣ е възможно да прѣдположимъ, че и то налага на своитѣ послѣдователи сжщо такава вѣра, която не смѣе да разпитва за нищо. Но нѣма идея по-далечъ отъ истината, отколкото тази.

Вѣрно е, че съмнѣнието (или, по-право, неувѣреността) по извѣстни въпроси е спънка за духовния прогресъ, но противната страна на това съмнѣние не е слѣпата вѣра (на която се гледа като на спънка, както скоро ще видимъ), а увѣреността, която иде отъ убѣждението, основано върху лична опитностъ или математическо размишление. Докато едно дѣте се съмнѣва въ точността на таблицата на умножението, то нѣма да успѣе въ висшата математика; но неговитѣ съмнѣния могатъ задоволително да бждатъ прѣмахнати само когато се постарае съ опитъ и размишление да разбере, че тази таблица е вѣрна. То вѣрва, че двѣ по двѣ прави четири, не защото му е казано тѣй, но защото това за него е очевиденъ фактъ. И тѣкмо тази е методата, и едничката метода, съ която тайновѣдството разрѣшава всичкитѣ съмнѣния.

Вичикикча се опрѣдѣля като съмнѣние въ учението за Карма и прѣвъплощаването, и въ дѣйствителността на методата за достигане най-висше добро по Пжтя на светостта; захвърлянето на тази Самоожана значи достигане на абсолютното увѣрение, основано върху личното непосредствено знание или върху разума, който по спекулативенъ пътъ е достигналъ да схване, че тайновѣдното учение по тѣзи точки е вѣрно.

Третата верига, отъ която ученикътъ има да се освободи, обгръща всички видове погрѣшни вѣрвания, между

другитѣ и това въ необходимостта отъ вѣнкашни обреди и церемонии за очистиането на сърцето. Този, който би искалъ да се освободи отъ тази верига, трѣбва да се научи да се облѣга само на себе си, а не на другитѣ, или върху вѣнкашния ликъ на която и да било религия.

Първитѣ три вериги сж свързани една съ друга въ една система. Когато човѣкъ добрѣ схване разликата между индивидуалността и личността, тогава не е трудно за него да оцѣни до една извѣстна степенъ прѣвѣплощението, и тъй да прѣмахне съмнѣнието въ това отношение. Това направено, увѣреността въ духовната вѣчност на истинското Азъ прави човѣка да се облекне върху своята собствена духовна сила, и тъй да разпрѣсне суевѣрията.

II. Сакадагами. Ученикътъ, който е влѣзълъ въ тази втора стадия, се нарича Сакадагаминъ — «този, който се връща само еднажъ» — което значи, че човѣкътъ, достигналъ тази стадия, има нужда само още отъ едно въплощение прѣди да достигне адептство. Въ тази стадия ученикътъ не захвърля други добавъчни вериги, но се старе да отслаби до ^{максимумъ} минимумъ тѣзи, които още го свързватъ. Обаче това е обикновено периодъ на значителенъ душевенъ и умственъ напрѣдъкъ.

Ако тъй нарѣченитѣ душевни (психични) способности не сж били прѣдварително развити, тѣ трѣбва да бждатъ развити въ тази стадия, тъй като безъ тѣхъ би било невъзможно да се възприематъ знанията, които трѣбва сега да се придобиятъ, или да се върши великата работа за доброто на човѣчеството, въ която ученикътъ има сега привилегията да участвува. Той трѣбва да владѣе своето астрално съзнание прѣзъ врѣме на физическия буденъ животъ, и прѣзъ врѣме на спане небесниятъ миръ ще бжде отворенъ прѣдъ него, защото съзнанието на човѣка стои винаги на едно стѣпало по-горѣ, отколкото прѣзъ врѣмето, когато обитава въ плътското свое жилище.

III. Анагами. Анагаминътъ (този който не се връща) носи това име, защото, достигналъ тази стадия, той трѣбва да бжде способенъ да достигне и слѣдващата въ сжщия животъ, който тогава живѣе. Движейки се посрѣдъ своята дневна работа, той се радва на всички чудесни възмож-

ности на прогресъ, който му дава пълната възможност да придобие безцѣннитѣ способности на небесния миръ, а когато нощъ остави физическия си носителъ, той влиза изново въ чудесното разширено съзнание, присъщо на будди. Въ тази статия той се освобождава всецѣло отъ слѣднитѣ вериги:

4. Камарага — привързаностъ къмъ чувствени удоволствия, типъ на които е земната любовъ, и

5. Патигха — всѣкакъвъ гнѣвъ или умраза.

Ученикътъ, който се е освободилъ отъ тѣзи вериги, не може вече да бжде робъ на своитѣ чувства, нито отъ страна на любовта, нито отъ умразата, и е свободенъ отъ всѣква привързаностъ къмъ физически условия.

Тука пакъ трѣбва да се пазимъ отъ едно възможно криво разбиране, съ което често се сблъскваме. Чистата и благородната човѣшка любовъ *никога* не умира, *никога* не се намалява отъ тайновѣдното възпитание; напротивъ, тя се увеличава и разширява, докато обгърне всичко съ сжщата жаръ, съ която понапрѣдъ сж били обичани само отдѣлни личности. Съ врѣме ученикътъ на тайновѣдството се издига надъ всѣкакви съображения, свързани съ простата *личностъ* на хората около му, и той се освобождава отъ всички несправедливости и пристрастия, съ които обикновената любовъ бива свързана.

Не трѣба сжщо да се допуща и за единъ мигъ, че като достигне тази широка любовъ по отношение на всичко, той изгубва особената си обичъ къмъ своитѣ близки и приятели. Необикновената привързаностъ между Ананда¹⁾ и Буда, както и между апостолъ Йоанна и Исуса, ни дава примѣръ на усилване, а не на отслабване; а връзката между единъ Учителъ и неговитѣ ученици е по-силна отъ всѣка земна връзка. Защото, обичта, която цѣпти по пжтя на светостта, е обичъ между чиститѣ духове, а не между личноститѣ само; затова тя е силна и постоянна, безъ страхъ за намаление или колебание, защото тя е тази „свършена обичъ, която изключаваша страха“.

IV. *Архатъ* (почтенъ, свършенъ). Когато достигне тази стадия, ученикътъ се радва постоянно на съзнанието

¹⁾ Любимиятъ ученикъ на Буда. (Прѣв.).

на буддическия миръ, и е способенъ да си служи съ неговитѣ сили и способности, докато е въ физическото тѣло; а когато напусне това тѣло въ време на спане или трансъ, той прѣминава изведнажъ въ неизказаната слава на нирванния миръ. Въ тази стадия тайновѣдецътъ трѣбва да захвърли и послѣдната останка отъ останалитѣ петъ вериги, които сж:

6. Рупарага — желание на хубость въ форма или за физическо сществуване въ една форма, даже включая тази на небесния миръ.

7. Арупарага — желание за животъ безъ форма.

8. Мано — гордость.

9. Удакча — възбудимостъ или гнѣвливість.

10. Авиджа — невѣжество.

Тукъ можемъ да забѣлѣжимъ, че отхвърлянето на Рупарага обгръща не само освобождението отъ желание за земенъ животъ, колкото великъ и благороденъ и да билъ той, сжщо и за астраленъ и небесенъ животъ, колкото и величественъ той и да е, но сжщо така отъ всѣкаква податливостъ да бжде повлиянъ или отблъснатъ отъ вънкашната хубость или грозота на което и да било лице или вѣщъ.

Арупарага — желание за животъ било въ най-висшето и безформено поле на менталния миръ, било въ още повзвишения буддически миръ — би било просто една поввисока и по-малко чувствена форма на егоизмъ, и трѣбва да бжде отхвърлена сжщо тѣй, както и долнята. Удакча наистина значи «податливостъ на вълнение въ ума», и който е захвърлилъ тази верига, ще бжде абсолютно не тревожимъ отъ нищо, що може да му се случи — съвършено недостижимъ отъ какъвто и да било родъ нападки на достойното това свое спокойствие.

Освобождението отъ невѣжеството естествено значи достигане на пълно знание — можемъ да кажемъ *всезнание* по отношение нашата планетна верига. Когато най-послѣ всички вериги сж захвърлени, тогава напрѣдналиятъ индивидъ достига петата стадия — тази на пълното адептство — и става

V. Асека — «този, който нѣма нищо вече какво да учи», по отношение на нашата планетна верига. Съвър-

шено незъможно е за насъ да схванемъ въ сегашната стадия на развитие какво значи да достигне човѣкъ това състояние. Всичкото величие на нирванния миръ лежи прѣдъ открититѣ очи на адепта, а когато поиска да напусне своето тѣло, той има силата да влѣзе въ нѣщо по-възвишено — единъ миръ, който за насъ не прѣдставлява нищо, освѣнъ едно име, Както обяснява професоръ Rhys-Davids, «Той сега е свободенъ отъ всѣкакви грѣхове; той вижда и оцѣнява всички нѣща споредъ тѣхната истинска стойностъ; всичко зло изкоренено отъ негова умъ, той изпитва само правдиви желанія за себе си, и нѣжно съчувствие и висша обичъ къмъ другитѣ».

За да видимъ колко малко той е изгубилъ отъ чувството обичъ, нека прочетемъ въ Мека Сута за състоянието на ума на този, който стои на това равнище: «Както майката обича и, даже съ рискъ да изгуби своя животъ, иска да запази своя едничъкъ синъ — нека *такава* да бжде любовта къмъ всички същества — нека доброжелание прѣизобилствува безъ мѣра въ цѣлия свѣтъ, горѣ, долу, наоколо, несмѣсена съ никакви чувства, ни противни интереси». Когато единъ човѣкъ остава прѣзъ всичкото врѣме твърдо въ това състояние на ума, и когато стои или ходи, седи или лежи, тогава справедливо може да се каже за такъвъ единъ човѣкъ, «Даже въ този животъ той е достигналъ святостъ».

ГЛАВА XVII.

Какво има отвждъ?

Очевидно е, че ние не можемъ да знаемъ нищо отъ новитѣ качества, които се искатъ за още по-възвишенитѣ стъпала, които лежатъ задъ този периодъ. Достатъчно ясно е, обаче, че когато единъ човѣкъ е станалъ Асека, той е изчерпалъ всички възможности за морално развитие, тъй че понататъшно развитие за него може да значи само едно още по-широко знание и още по чудесни духовни сили. Казватъ ни, че когато човѣкъ по този начинъ достигне своята духовна зрѣлостъ, все едно дали по бавния

пжть на общата еволюция, или по прѣкия пжть на себе-развитието, той достига до тамъ да стане господарь на своята сждба, и самъ избира своя бждащъ пжть на развитие измежду седемтѣ възможни пжтища, които намира отворени отпрѣдъ си.

Естествено, въ настоящата стадия на нашето развитие, ние не можемъ да се надѣваме да разберемъ много отъ тѣзи нѣща, и бѣглоото очѣртание на нѣкои отъ тѣхъ, т. е. всичко, което може да ни се даде, твърдѣ малко ще ни освѣтли, по тази материя. Може би ние ще схванемъ само това, че повечето отъ тѣхъ (пжтищата) водятъ адепта съвсѣмъ вѣнъ отъ нашата земна верига, която вече не прѣдставлява за него нататъшни условия за развитие.

Единъ отъ пжтищата е този, дѣто влѣзлия по него се казва, че е «приелъ да влѣзе въ Нирвана». Колко непрѣброими периоди врѣме ще остане той въ това възвишено състояние, за каква работа се приготвява тамъ, какъвъ ще бжде неговиятъ бжлащъ пжть на еволюция, сж въпроси, по които ние не знаемъ нищо; и наистина, ако бѣха ни дадени свѣдения по тѣзи работи, то сигурно тѣ щѣха да бждатъ отъ естество съвсѣмъ недостижимо за насъ въ нашето настояще състояние.

Но ние можемъ да схванемъ поне това, че блаженото състояние въ Нирвана не е, както нѣкои невѣжествено прѣдполагатъ, състояние на пълно нищо, но, напротивъ, на много по-усилена и ползотворна активностъ; че колкото човѣкъ се вдига по-горѣ по лѣстницата на природата, неговото поле на дѣятелностъ става все по-обширно, работата му за ближнитѣ по-велика и по-широка и че безконечна мждростъ и безконечна сила значатъ за него само безконечна способностъ за служене, защото тѣ сж направлявани отъ безконечна любовъ.

Другъ единъ класъ избира една духовна еволюция не толкова далечна отъ човѣчеството, защото, макаръ не направо свързана съ слѣдващата верига отъ нашата планетна система, тя се простира прѣзъ два дълги периода, отгозящи на нейнитѣ първи и втори кржгове, въ края на което врѣме тѣ сжщо «приематъ да влѣзатъ въ Нирвана», но въ една по-висша стадия, отколкото тази прѣди поменатата.

Други се присъединяват къмъ ангелската еволюция, чийто прогресъ се извършва въ една велика верига, състояща се отъ седемъ вериги като нашитѣ, всѣка отъ които е за тѣхъ като единъ миръ. За този пжтъ на развитие се казва, че той е най-последователния и затова най-малко труденъ измежду седемтѣ; Макаръ да го опрѣдѣлятъ въ книгитѣ като «поддаване на изкушението да стане човѣкъ богъ», това става само за да се направи сравнение съ величествената висота на себеотричането на Нирманикаитѣ. И ако говорятъ за него съ малко непочтенъ езикъ, то не е умѣстно, защото адептътъ, който избере този пжтъ, има наистина една славна кариера отпрѣдъ си, и макаръ пжтътъ, който той избира, да не е най-късия, обаче той е сжщо тѣй високо благороденъ.

Една друга група сж Нирманикаитѣ — тѣзи, които се отказватъ отъ всичкитѣ тѣзи пол-лесни методи, избиратъ най-късия, но най-стрѣмния пжтъ къмъ висинитѣ, що лежатъ отпрѣдъ имъ. Тѣ образуватъ това, което поетически се нарича «Охранната стѣна», и, както ни казва «Гласътъ на Безмълвието», Тѣ «пазятъ свѣта отъ по-нататъшна и много по-голѣма мизерия и страдание», не като отблъскватъ отъ него вънкашнитѣ зли влияния, но като посветяватъ цѣлата си сила на работата и изливатъ върху свѣта струя отъ духовна сила и помощъ, безъ които той би билъ наистина въ много по-безнадеждно състояние, отколкото се намира днесъ.

Но има и други, които оставатъ още по-близо въ общение съ човѣчеството и продължаватъ да се въплощаватъ въ него, избирайки пжтя, който води прѣзъ четиритѣ стадии на това, което ние нарекохме по-горѣ „официаленъ (активенъ) периодъ“; и между тѣзи сж Учителитѣ на Мждростята — тѣзи отъ които ние, ученицитѣ на Теософията, научихме фрагментитѣ, и отъ които сега знаемъ за мощната хармония на развиващата се Природа. Но вижда се, че сравнително малко число приематъ този пжтъ — навѣрно не толкова много, колкото сж необходими за подтикването на тази физическа страна на работата.

Слушайки за тѣзи разнообразни възможности, хората често забѣлѣзватъ немислено, че сигурно въ ума на

Учителитѣ не трѣбва да има просторъ за избирање другъ пжтъ освѣнъ този — да помагатъ на човѣчеството — една бѣлѣжка, която би отпаднала при по-пълни познания. Ние не трѣбва никога да забравяме, че сжществуватъ и други еволюции въ слънчевата система освѣнъ нашата, и не ще съмнѣние, че за изпълнението плана на Логоса трѣбва да има адепти, които да работятъ и по седемтѣ пжтища, за които говорихме. Сигурно изборътъ на Учителитѣ ще да е такъвъ, што да отиде тамъ, дѣто той е най-вече необходимъ — да прѣдложи своята служба съ абсолютно безкористие на разположението на Силитѣ, които сж натопарени съ тази именно часть отъ великиятъ планъ на еволюцията.

Този прочее е пжтътъ, що лежи прѣдъ насъ, пжтъ, по който всѣки отъ насъ трѣбва да започне да върви. Макаръ и стрѣмни да се показватъ неговитѣ висини, ние трѣбва да помнимъ, че тѣ се постигатъ постепенно и стѣпка слѣдъ стѣпка, и че тѣзи, които сега стоятъ близо до върха, нѣкога сж стоели въ тинята на долината, дѣто ние сега стоимъ. Макаръ този пжтъ да може да се покаже на първо врѣме труденъ и убийственъ, но, съ напредването ни, нашитѣ стѣпки ставатъ все по-твърди и нашето виждане по-широко, и тѣй ние ставаме по-способни да помагаме на тѣзи, които се катерятъ редомъ съ насъ.

Защото на първо врѣме пжтътъ е труденъ и убийственъ за низшиятъ Азъ, затова и нѣкога сж го наричали погрѣшно „пжтъ на мжката“; но както г-жа Безантъ прѣкрасно се изразява, „въ всичкитѣ тѣзи страдания има една дълбока и постоянна радостъ, защото страданието е на долната природа, а радостта — на горната. Когато изчезне и послѣдната нишка отъ личността, и всичко, що може по този начинъ да страда, е изчезнало, въ свършения адептъ остава да владѣе невъзмутимъ миръ и вѣчна радостъ. Той вижда края, къмъ който всичко отива, и се радва на този край, знаейки, че земнитѣ страдания сж само една прѣходна фаза въ човѣшката еволюция.

„Това, което слабо е казано, е силното доволство, което иде отъ съзнанието, че човѣкъ се намира въ Пжтя,

отъ схващането цѣлѣта и начина на достигането му, отъ знанието, че способността за ползотворность се увеличава и че долната природа постепенно се изхарчва. И малко е казано сжщо за лжчитѣ отъ радостъ, които падатъ върху Пжтя отъ по-възвишени равнища, за чудеснитѣ моментни проблѣсъци на славата, която иде да се открие съ врѣме цѣла, за спокойствието, което буритѣ на земята не могатъ да нарушатъ. За този, който е тръгналъ по „Пжтя“, всички други пжтища сж изгубили обаянието си, и мжжитѣ на този пжть сж по-пълно блаженство, отколкото, най-високитѣ радости на низшия миръ“. (Vahan, т. V № 12).

Нека тогава никой не се отчайва отъ мисълѣта, че това е твърдѣ високо за него; което сж правила другитѣ, всѣки може да го стори, и тъкмо пропорционално на помощѣта, която ние даваме на тѣзи, на които можемъ да помагаме, ще бжде и тази помощъ на насъ отъ страна на заминалитѣ прѣди насъ по този свещенъ Пжть. Тѣй отъ най-долното стжпало до най-горното, ние, които се качимъ по стълбата на Пжтя, сме свързани заедно съ една верига отъ една взаимна служба, и никой нѣма защо да се мисли самъ, изоставенъ, защото макаръ по нѣкога долнитѣ стжпала на великата стълба, да се явяватъ обвити въ мъгла, ние знаемъ, че тя води къмъ по-щастливи обители и по-чистъ въздухъ, дѣто свѣтлината вѣчно свѣти.

Теософски книги

1. Древната мъдрост. Кратко очертание на теософскитѣ учения.	3·50
2. Потайната религиозна философия на Индия	3.—
3. Загадъчнитѣ племена на „Синитѣ планини“ въ Индия	2·50
4. Чакри, Кундалини и Прана (Висшитѣ духовни сили на човѣка, които той трѣбва да развие въ процеса на своето бж даше развитие . Отъ Ледбитеръ	1.—
5. Мислителната сила, нейното владане и развитие. Отъ Анни Безантъ	1·50
6. Раятъ или Мисловиятъ миръ. Отъ Ледбитеръ	1·20
7. Гласътъ на Безмълвието, съ пояснения отъ Блаватска	2·10
8. Бхагаватъ-Гита или Господнята пѣсенъ	3.—
9. Свѣтлина върху Пжтя Изъ книгата на златнитѣ правила	1·80
10. При нозѣтѣ на Учителя	0·75
11. Човѣкътъ и неговитѣ тѣла. Отъ Анни Безантъ	1·50
12. Ясновидството или силата на виждане това, което е скрито за обикновеното око. Отъ Ледбитеръ	2.—
13. Критика на социализма и неговата обосновка — отъ Софроний Никовъ	1.—
14. Умрѣлитѣ сж живи. Отъ сжщия	0·60
15. Отъ другата страна на смъртѣта. Отъ сжщия	4.—
16. Невидимитѣ помагачи (второ издание). Отъ сжщия	2.—
17. Астралния миръ. Отъ сжщия	2.—
18. Езотерическото Християнство. Отъ Анни Безантъ	4.—
19. ПРѢБРАЖДАНЕТО. Една велика, отдавна забравена истина. Отъ Софрони Никовъ	1·20
20. Имагъ ли животнитѣ душа. Отъ Е. Блаватска	0·50
21. Човѣшката аура и значението на цвѣтветѣ. Отъ У. Дж. Кодвиль	1·50
22. Мисълѣта — творецъ на характера. Отъ Дж. Алленъ	1·50

Подъ печатъ :

1. Прѣзъ 2750 година. Ясновидско изслѣждане е бждащето отъ Ч. У. Ледбитеръ.
2. История на Атлантида, ясновидско изслѣждане въ миналото. Отъ У. Скатъ — Елиотъ.
3. Изъ Пещеритѣ и усойтѣ на Индия второ издание. Е. П. Блаватска.
4. Родословието на човѣка. А. Безантъ.
5. Перу прѣди 19 хиляди години. Ясновидско изслѣждане въ миналото. Ч. У. Ледбитеръ.
6. Халдея прѣди 13 хиляди год. Ясновидско изслѣждане въ миналото. Отъ сжщия.
7. Теософското Общество. Сборникъ статин.
8. Живота слѣдъ смъртѣта. Отъ сжщия.